פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע זעה 9 זייט

opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 10 זײטען

נײער פאלקסבלאט

№ 227 | Łódź, Wtorek, 27 września 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ״ז אלול תרצ״ב | № 227

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

ZNAK OCHR.
FABRYKA SUKNA
JÓZEF FRÄNKEL
BIELSKO
DEKATYZOWANY

JÓZEF FRÄNKEL, BIELSKO
Fabryka sukna

עמפפעהלט דער געעהרטער קונדשאפט צום הערבסט און ווינטער=סעזאן דעם גרעסטען אויסוואהל פון איהרע פיינסטע אויס-ארבייטונגען פון **קאמגארן** אין די שענסטע מוסטערן און פארבען, אזוי-גוט **מאדע= ווי גלאטע=ווארעז**

איז איהר אייגענעם פאבריקס=לאגער

אין לאדז, פיעטריקאווער 27 פראנט 1 שטאק טעל. 192-28

די ג׳ קונדשאפט ווערט געבעטען אכטונג צו געבען אויף אונזער פאטענטירטע שוצמארקע, וואס איז א גאראנטיע פאר די פיינסטע בילינער סחורה. ווי אויך ביי איהרע ג׳ אפנעהמער.

אריגינאלע פאבריקס = פרייזען.

22=טער ימים הנוראים איז זאל פילהארמאניע נארוטאוויטשא 20

ראש השנה ויום כפור
וועט דאווענען דער בעריהמטער
חזן און גרויסער בעל=תפלה

ר׳ מאיר פאדראבינעק

וועלכער פערמאגט א שטארקע, לירישע טענאר = שטימע און מיט זיינע הארציגע תפלות פון די פערגאנגענע יאהרען האט ער זיך קונה-שם-געווען ביי די מתפללים.

בעגלייטען וועט איהם א **פערגרעסערטער און גוט=איינשטודירטער כאר** אונטער דער ליי-טונג פון דיריגענט **ה. רובין**

בילעטען שוין צו בעקומען פון היינט אן און טעגליך אין דער קאסע פון פילהארמאניע פון 9 פריה ביז 8 אווענד. די פרייזען זענען ערמעסיגט. מתפללים קומט און איבערציינגט אייך!

בעמערקונג: די געלדער פון די נדרים ונדבות ביי די עליות איז בעשטימט לטובת „קרן קימת לישראל״.

„VIENPOL“ נור פון דער פירמע

פערלאנגט ווינער מעבעל

גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיגקייט
צו בעקומען אין אלע מעבעל-געשעפטען.

פאבריקס= לאגער אויף **5 זאוואדזקא 5**

FABRYKA GIĘTYCH MEBLI
„VIENPOL“
Zawadzka 5, tel. 191-20

קויפט און פערשפרייט

„תוצרת ארץ-ישראל“

יעדער יוד דארף קויפען אויף ראש השנה ארץ=ישראל׳דיגען האניג

דער ארץ=ישראל׳דיגער האניג איז ריינער ביהנען - האניג, געהאדעוועט אויף פאמעראנצען און אקאליפטוס.

דער ארץ=ישראל׳דיגער האניג איז דער בעסטער נאטוראלער האניג אין דער וועלט

דער ארץ=ישראל׳דיגער האניג איז א פראדוקט פון יודישע ארבייט און ברענגט אייך א גרוס פון יודישען לאנד.

נוצט דעריבער אויף ראש השנה נור ארץ-ישראלדיגען האניג

א סלאיק פון 1 זל. און. **„תוצרת ארץ=ישראל“** (ארץ-ישראל-געוועלב)
שרודמיעסקא 1. טעלעפאן 193-42. 5885

הזכרה.

היינט, דינסטאג, דעם 27. סעפטעמבער 1932, 10.30 פארמ. קומט פאר אויפ׳ן בית החיים **א הזכרה** און די ענטהילונג פון דער מצבה נאך מיין ליבער און אונפערגעסליכער פרוי, אונזער טייערע און הייסגעליבטע מוטער

נ״ע זעלדא ווינבערג

צו וועלכער אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די טרויערנדע פאמיליע. 5998

א פערקויפערין,

וואס איז בעקאנט אין דער פיש-בראנזשע, ווערט פון זאפארט געזוכט.

צו מעלדען זיך אויפ׳ן פיש-מארק, פילסוד-סקיעגא 10 (רוג פולנאצנא). 5912

Dr. med **REICHER**

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג קינדערלאזיגקייט און סעקסועלע בערעטונגען

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אן פון 5 — 8 אווענד.
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

אזהרה גדולה!

אין גייערס ראיאן מעג מען שעכטען עופות נאר אויף **4 רזשגאווסקא 4**

די שחיטה פון נאוא-זארזשעווסקא 25 איז נבילה וטרפה.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות ביי דער יודישער קהלה אין לאדז.

ר׳ה י׳ו׳ כ׳

דאווענט הש״ץ המפורסם מר׳ **מ. מיטעלבערג** מיט א כאר

אין לאקאל **טראוגוטטא 9** (פריהער קרומקא)

פלעצער צו פערדינגען א גאנצען טאג.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חב׳ ישראל וויצענמאווסקי צוליבן פריצייטיגן טויט פון זיין אונפערגעסליכער

מוטער נ״ע

זייט געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

שמחה פרינצאנס, חיים גורקע, שמואל גרונדמאן, לייביש פישער 5909

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

דערמיט מאכען מיר בעקאנט דאס די ימים נוראים ווערט געדאווענט

אויף נארוטאוויטשא 7

אין הויף לינקס פארטער. פלעצער פאר פרויען און מענער ווערען פערדינגען יעדען טאג פון 5 ביז 10 אווענד.

דער קאמיטעט פון בית תפלה „תהלת ישראל“.

גאנדהי אויפגעהערט הונגערען

מאקדאנאלד האט בעשטעטיגט דעם אפמאך צווישען די העכערע קאסטעס און די פאריער

באמביי, 26. (ספ.) נעכטען אין אווענד האט גאנדהי ארויסגעשיקט צוויי אולטימאטומס: איינעם צום פרעמיער מאקדאנאלד און א צווייטען צום אינדישען פאלק.

פרעמיער מאקדאנאלד ווערט אויפגעפאדערט ער זאל תיכף אהן שום בעווארענישען און בעדינגונגען אננעהמען די בעשלוסען, וועלכע זענען אנגענומען געווארען אויף דער פערשטענדיגונגס־קאנפערענץ צווישען די הינדוסען און פאריער.

דער אולטימאטום־מאניפעסט צום אינדישען פאלק זאגט, אז דאס אינדישע פאלק זאל איצט זעהען ארויסווארפען פון זיך די פאריער־פלאג; די לעצטע 5 טעג פון זיין פאסטען — זאגט ווייטער גאנדהי — האבען שוין געגעבען זעהר גוטע רעזולטאטען, און דאס איז איצט די איינציגע קראפט, וואס דערהאלט איהם ביים לעבען, ווייל ער זעהט, ווי דאס אינדישע פאלק ערוואכט און ווערט געזונט און שטארק.

די דאזיגע ווערטער פון גאנדהין ווערען קלאר, ווען מען נעהמט אין אכט, אז זיין הונגער־שטרייק האט געוויזען ממש וואונדער, און אויף דער קאנפערענץ אין באמביי צווישען די העכסטע הינדוסען־קאסטען און די „אומריינע" פאריער האבען די לעצטע בעקומען גרויסע פריווילעגיעס. עס איז ערקלערט געווארען, אז די פאריער וועלען בעקומען אלע רעכט אריינצוקומען אין אלע טעמפלען און שולען, זיי וועלען מעגען געהען אויף אלע גאסען און טרינקען פון יעדען ברונעם, און דערביי וועט א ברונעם שוין נישט גערעכענט ווערען פאר אומריין.

אין משך פון נעכטיגען טאג איז גאנדהי פערהערט געווארען דורך 8 דאקטוירים. זיי האלטען איינשטימיג, אז גאנדהי וועט שוין לאנג נישט קאנען אויסהאלטען, ווייל זייט דעם אנהויב פון זיין תענית האט ער שוין פערלוירען 9 פונט פון וואג.

אין צוזאמענהאנג מיט׳ן דאזיגען ביולעטין פון די דאקטוירים קומט איצט פאר זעהר א לעבהאפטער אויסטויש פון ראדיא־דעפעשען צווישען [illegible] מאקדאנאלד און ענגלישען וויצע־קעניג אין אינדיען וועגען אן ענטפער אויף גאנדהי׳ס פאדערונג.

ווי ס׳איז צו ערווארטען, וועט די ענגלישע רעגירונג אין א גרויסער מאס בעפרידיגען גאנדהי׳ס פאדערונגען און אזוי ארום אפראטעווען זיין לעבען.

לאנדאן, 26. (ספ. טעל.) די לעצטע נאכט האט גאנדהי געהאט א זעהר אונרוהיגע און איז געווען זעהר אפגעשוואכט. פערזאנען, וועלכע האבען איהם בעזוכט שטעלען פעסט, אז עס לעשט זיך ביי איהם אויס ס׳לעבען.

דער פארזיצער פון קאנגרעס האט ערקלערט, אז די וואך פון 27. סעפטעמבער ביז׳ן 2. אקטאבער וועט מען רופען „גאנדהי וואך", אין משך פון דער דאזיגער וואך וועט מען פיהרען א קאמפאניע אפצושאפען די „אונבערירליכקייט פון די פאריער".

דער 2. אקטאבער איז גאנדהיס געבורטסטאג.

סימלא, 26. (ספ. טעל.) מען איז מודיע, אז מאקדאנאלד האט בעשטעטיגט דעם אפמאך צווישען די העכערע קאסטעס און די פאריער וועגען א רעפרעזענטאנץ פון די פאריער אין פארלאמענט.

באמביי, 26. (ספ. טעל.) גאנדהי גרייט זיך צו אויפצוהערען הונגערען.

גאנדהיס דאקטאר הייסט איהם געניסען צו ביסלעך פאמעראנצען־זאפט און נאכדעם זאל ער טרינקען צו ביסלעך קאזע־מילך, געמישט מיט הייס וואסער.

א היימלאזער וואוינט אין א קבר

סאסנאוויץ, 26 (טעלעפאניש)

אוים׳ן היגען צמענטארזש האט מען פערהאלטען דעם היימלאזען יאן פענדזינסקי פון קוטנא. נישט האבענדיג קיין היים, האט פענדזינסקי אויפגעגראבען א קבר, ארויסגעווארפען דעם טויטען קערפער פון דער טרומנע און דארט געשלאפען. אין דער טרומנע האט ער געהאט א לאמפ, ברויט און א רעזיר־מעסער.

ליקווידירט דעם „סעלראב" אין גאליציען

לעמבערג, 26 (טעלעפאניש).

דער לעמבערגער וואיעוואדע האט היינט פערעפענטליכט די מעלדונג, אז „סעלראב" איז ליקווידירט, צוליב דעם, וואס די דאזיגע אוקראינישע ארגאניזאציע ווערט אנגעפיהרט דורך דער קאמוניסטישער ארגאניזאציע און צילט אומצוווארפען די איצטיגע מלוכה און געזעלשאפטליכע ארדנונג.

געשטארבען דן קאפלאנאוויטש

ווילנא, 27 (טעלעפאניש).

דא איז היינט געשטארבען דער שריפטשטעלער דן קאפלאנאוויטש אין עלטער פון 52 יאהר.

דער פערשטארבענער איז געווען וויצע־פרעזעס פון ווילנער יודישען פען־קלוב, פערוואלטונגס־מיטגליד פון יודישען ליטעראטען־פעראיין און פערוואלטונגס־מיטגליד פון יודישען זשורנאליסטען־פעראיין.

די לוי׳ וועט פארקומען היינט, דינסטאג.

יודען־העצערישע מוזולמענישע צייטשריפט פערבאטען אין מאראקא

פאריז, (י.ט.א.) דער מיליטערישער קאמענדאנט פון פראנצויזישען מאראקא האט פערבאטען פריינצולאזען קיין מאראקא די מוזולמענישע צייטשריפט „מאגרעב", וואס ערשיינט אין פאריז.

דער בעשלוס איז אנגענומען געווארען צוליב דער אונאויפהערליכער העץ־פראפאגאנדע, וועלכע דער „מאגרעב" האט לעצטענס געפיהרט געגען יודען אין מאראקא.

פערמאכט דעם „אבוז וויעלקיפאלסקי"

טארן, 26 (טעלעפאניש).

דער וואיעוואדע פון פאמערן האט פערמאכט דעם ענדעקישען „אבוז וויעלקיפאלסקי" אין דער גאנצער פאמערנער וואיעוואדזטווע.

דער וואוקס פון דער נאציאנאל־סאציאליסטישער בעוועגונג צווישען די דייטשען אין בעהמען

פראג (יט"א) די טעג איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון נאציאנאל־סאציאליסטישע דאטמעבער אין די שטאט־ראטען פון צפון־בעהמען. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 200 דעלעגאטען פון 52 ערטער. די דאזיגע צאהלרייכע פערטרעטונג קען דינען אלס בעווייז פון וואוקס פון דער נאציאנאל־סאציאליסטישער בעוועגונג אין די דייטשע געגענטען פון טשעכאסלאוואקיי.

ווילט איהר ווינשען א גוט יאהר

אייערע עלטערן, שוועסטער ברידער. קרובים, פריינד און בעקאנטע אין לאדז און אנדערע שטעט אין פוילען, ווי אויך אין אויסלאנד: פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקע, פאלעסטינע, פראנקרייך, רוסלאנד, ארגענטינע, קאנאדע, דייטשלאנד און א. לענדער

דארפט איהר נישט ווארטען אויף דער לעצטער מינוט

— אונז בעשטעלעז —

א גראטולאציע אויף ראש = השנה

נאר אין

„נייעם פאלקסבלאט"

די פרייזען זענען היי־יאהר זעהר צוגענגליכע פון 2.50 זל. אן

די אדמיניסטראציע „נייער פאלקסבלאט"

פיעטריקאווער 21.

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.

עס ווערט בעקאנט געמאכט דאס אין גרויסען

ענגלישען זאל

אלעיא 1-טער מאי 2

איז געלונגען צו אנגאזשירען אויף די היינטיגע ימים נוראים דעם בעריהמטען חזן, דעם לירישען העלדען־טענאר **אברהם בעסער**, וועלכער בעזיצט א קלינגענדע ריזען־שטימע מיט חזנישע קוואליפיקאציעס מיט א גוט איינשטודירטען כאר.

דער זאל איז פריש רעמאנטירט. בעקוועמע פלעצער צו צוגענגליכע פרייזען. פערזאהט אייך מיט פלעצער.

5868 מיט אכטונג די אינהאבער.

לשמוע אל הרנה ואל התפילה

מיר מאכען בעקאנט, אז ביי אונז אין פערמיטלער־פעראיין פיעטריקאווער 64 וועט מען דאווענען

ר"ה, יוה"כ און גאנץ סוכות

אונזער גרויסער, לופטיגער זאל איז ספעציעל רעמאנטירט געווארען און האט זיך פערזעהען מיט גוטע און שעהנע בעלי תפלות פון וועלכע אונזערע דאווענערס וועלען אויף גאנץ זיכער צופרידען בלייבען.

אזוי ווי די צאהל פלעצער זענען זעהר בעגרענעצט ביי אונז בעטען מיר אונזערע מיטגלידער און סימפאטיקער, אז זיי זאלען זיך בעצייטענס פערזעהען מיט בילעטען, וכל הקודם זכה.

מיר ווינשען אלע א כוח"ט. די פערוואלטונג

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

עס ווערט געדאווענט ימים נוראים אין דעם שעהנעם זאל אויף

10 פאלודניאווא 10

מיט גוטע בעל תפלות. פערזארגט אייך בעצייטענס מיט פלעצער.

5874 מיט אכטונג ד. פרידוואלד.

ווישניאווא גורא
פענסיאנאט פרידמאן
בלייבט טעטיג די גאנצע יום־טובים

עס וועט ווערען געדאווענט מיט גוטע חזנים.

געסט קענען זיך מעלדען דורכ׳ן טעלעפאן 13 ווישניאווא גורא

6289 מיט אכטונג פרידמאן.

די פערוואלטונג פון דער געז. צו פלעגען קראנקע „בקור חולים" און דער קאמיטעט פון „אוזדראוויסקא"

מאכען בעקאנט, אז אין חודש אקטאבער 1932 וועלען פארקומען הזכרות אין דער סינאגאגע פון דער געז. פל. וואלנאסטשי 10, צו וועלכער עס ווערען איינגעלאדען קרובים, פריינד און בעקאנטע – לויט פאלגענדען סדר:

ד. 1 אקטאבער	7	פריה נאך	גוסטאוו היימאן ז"ל
„ 3 „	7	„	„ אדוואקאט מיכאל קאן ז"ל
„ 3 „	12.30	בייט.	„ מיעטשיסלאוו נאפטאלי ז"ל
„ 3 „	1	בייט.	„ רוזשא (געב. האנזען) הענריקאווא זאקס ז"ל
„ 4 „	12.30	בייט.	„ א. ה. אוריסאן ז"ל
„ 4 „	1	בייט.	„ ראזאליא זינגער ז"ל
„ 5 „	7	פריה	„ מיעטשיסלאוו זילבערשטיין ז"ל
„ 8 „	10	„	„ לעאפאלד דרוטאווסקי ז"ל
„ 8 „	10	„	„ מלכה קליגער ז"ל
„ 8 „	10	„	„ פאולינא זאוערמאן ז"ל
„ 9 „	11	„	„ מעלאניא באביאצקא ז"ל
„ 9 „	11.30	פארמ.	„ אפרים שמוקלער ז"ל
„ 13 „	12.30	בייט.	„ יוזעף גוטמאן ז"ל
„ 14 „	7	פריה	„ מאוריצי לעווענשטיין ז"ל
„ 16 „	7	„	„ נאטאליא זילבערבלאט ז"ל
„ 17 „	7	„	„ סאלוסיא קויפמאן ז"ל
„ 19 „	7	„	„ עדווארד ציענע ז"ל
„ 20 „	12.30	בייט.	„ זאפיא וואהל ז"ל
„ 21 „	7	פריה	„ גוסטאווא פינקעלהויז ז"ל
„ 21 „	12.30	בייט.	„ אדאלף ראזענטאל ז"ל
„ 22 „	10	פריה	„ הענריק שרעטער ז"ל
„ 22 „	10	„	„ לודוויקא קאנארסקא ז"ל
„ 25 „	12.30	בייט.	„ סאלאמאן פרוכטגארטען ז"ל
„ 27 „	12.30	„	„ יוליא טשאמאנסקא ז"ל
„ 27 „	1	„	„ הירש פינטשעווסקי ז"ל
„ 28 „	12.30	„	„ יוזעף ווילע ז"ל
„ 29 „	10	פריה	„ משה שעי׳ הערשענבערג ז"ל
„ 30 „	12.30	בייט.	„ ערנעסטינא קראטאשינסקא ז"ל

Dr. med. ST. HEINRICH

ספעצ. פאר קינדער און אינערליכע קראנקהייטען

פיזיקאלישע טעראפיע

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 11–1 מיטאג און פון 3–7 אווענד

פאמארסקא 10, טעל. 147 67.

פאר אונבעמיטעלטע – הנחות. 5768

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פון הארץ- און לונגען-קראנקהייטען

ציגעל־גאס 11, טעל. 126 02

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4 און 8–9 אווענד.

Dr. med.

M. TAUBENHAUS

פרויען- און אקושעריע-קראנקהייטען

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעהמט אן פון 1–3 און פון 5–8 אוו.

Dr. med. H. Helman

ספעציעל-ארצט פאר האלז, נאז און אויערן-קראנקה.

PIOTRKOWSKA 68, tel. 112-20

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 10 ביז 12 און פון 5 ביז 7 אווענד

ENGLISH

פאראנפאנגער און פארטגעשר טענע. קאנווערסאציע, ליטעראטור ערטיילט א פעהיגער פעדאגאג. – אפערטען אין אדמיניסטר. פאר "Mir"

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

שוידערליכער מארד און זעלבסטמארד

פון א רעדוצירטען ארבייטער אין ווארשא

ווארשא, 26. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) א שרעקליכע דראמע האט זיך היינט פריה אפגעשפילט אויף שעננא 15.

דארט געפינט זיך די דריי־שטאקיגע געביידע פון די גרויסע אינדוסטריע־אנשטאלטען „אורעניא" און „נאש סקלעפ", וואו ס'ווערען אויסגעארבייט פערשידענע שול־זאכען, ווי קאיעטען, בלאקען, ליי־נייקעס און בכלל שול־אינסטרומענטען.

אין דער דאזיגער פירמע האט זייט 3 יאהר געארבייט אין דער איינבינדעריי דער 45־יעהריגער ארבייטער איגנאצי מאטשקעוויטש (ראדזימינסקא 130).

מיט 2 חדשים צוריק איז מאטשקעוויטש אבגע־זאגט געווארען פון זיין פאסטען: זיין חטא איז בעשטאנען אין דעם, וואס ער פלעגט כסדר רויי־כערען אין דער פאפיר־אפטיילונג. טראץ די פיל מאליגע התראות, אז דאס רויכערען קען ברענגען צו א שרפה, האט זיך דאך מאטשקעוויטש נישט גע־קענט אפהאלטען פון די פאפיראסען, און דערפאר האט איהם דער לייטער פון דער אבטיילונג און דער דירעקטאר פון א ביורא אין דער דערמאנטער פירמע, וולאדיסלאוו שלעדזינסקי, 45 י. א., (נאוואר־ראדזקא 78) אבגעזאגט פון פאסטען.

מאטשקעוויטש האט פון דאן אן כסדר זיך גע־בעטען ביי שלעדזינסקין, ער זאל איהם צוריקנעמען צו דער ארבייט, און גע'טענה'ט, אז רויכערען איז דאך נישט אזא שרעקלי[כע] פערברעכען, און צוגעזאגט, אז ער וועט שוין מעהר נישט רויכערען. שלעדזינ־סקי האט איהם אבער אלץ אבגעשלעפט און נישט געוואלט צוריקציהען זיין בעשלוס.

היינט 8 פריה איז מאטשקעוויטש ווידער גע־קומען צו שלעדזינסקין אין זיין ביורא אויפ'ן דריי־טען שטאק און ווידער געבעטען, איהם צוריקצו־נעמען צו דער ארבייט. שלעדזינסקי האט ווידער אבגעזאגט.

מאטשקעוויטש האט דאן ארויסגעכאפט א שטי־לעט און דערמיט 2 מאל אריינגעשטאכען שלעד־זינסקי'ן אין ברוסט. באלד דערנאך האט ער זיך מיט'ן זעלבען שטילעט איבערגעשניטען דעם האלז.

ביידע זענען געפאלען אויף דער ערד, בע־גיסענדיג זיך מיט בלוט.

ס'איז ענטשטאנען א טומעל און א צוזאמענגע־לויף. ס'זענען אנגעקומען 2 קארעטקעס פון דער גיכער הילף, און ביידע קרבנות זענען אבגעפיהרט געווארען אין שפיטאל אין א גסיסה־צושטאנד. ביי־דע האבען פרויען און קינדער.

הערריא'ס ארויסטריט געגען דייטשלאנד

וואס עס שרייבט די פראנצויזישע פרעסע

פאריז, 26. (ספ.) די היינטיגע פרעסע ברענגט מיט גרויסע אותיות די בעטיגע רעדע פון פרעמיער הערריא אין גראנא וועגען דעם, אז מ'סאר נישט דערלאזען דייטשלאנד צו פערגרעסער־רען איהרע בעוואפנונגען, ווייל דאס וואלט געווען דער ערשטער אקט צו א נייער וועלט־מלחמה.

אין אלגעמיין זאגען זיך ארויס די היגע צייטונ־גען, אז הערריא'ס רעדע איז געווען פול מיט קראפט און אויסדרוק און געוויזען פראנקרייכ'ס פעסטען ווילען צו זיכערען דעם שלום.

בלויז דער סאציאליסטישער „פאפולער" איז סקעפטיש געשטימט און דעם. לעאן בלום שרייבט, אז הערריא'ס רעדע איז בלי ספק געווען אנ'אויטאריכ־טיגע און אין פיל פונקטען שטימט זי אפילו מיט דער שטעלונג פון דער סאציאליסטישער פארטיי; ס'איז אבער בלויז א פראגע, צי הערריא וועט זיך אויפפיהרען אויך אויפ'ן פארום פון פעלקער־בונד אזוי, ווי ער האט געטען גערעדט. הערריא — זאגט בלום — האט ערקלערט, אז דער ציל פון דער פראנ־צויזישער פאליטיק איז דאס מאטעריעלע און מאר־ראלישע ענטוואפענען זיך און אז די ענטוואפנונג פון בעזיגטע מלוכות איז דער ערשטער שריט צו דער אלגעמיינער ענטוואפנונג; פרעגט זיך טאקע, צי ווייסט נישט הערריא דערפון, אז פראנקרייך האט נישט דערפילט ביז איצט די דאזיגע מאראלישע און פאליטישע פערפליכטונגען פון ווערסאילער טראקטאט; צי ווייסט נישט הער[ריא], אז דער קריגס־בודזשעט פון 1932 שטייגט פיל איבער דעם קריגס־בודזשעט פון 1914. הערריא האט פרעסענזיפס צו דייטשלאנד, אז זי ערציהט איהר יוגענד אין מיליי־טערישען גייסט, אבער אין הערזעלבער צייט קומט פאר עפעס ענליכעס אין פראנקרייך, וואו ס'הערשט נאך די אלגעמיינע מיליטער־פליכט, און אויך דא רייסט זיך די יוגענד צו מיליטער.

הערריא זאגט, אז דאס ענטוואפענען זיך פון די ארמעען וועט פארקומען, ווען דער פעלקער־בונד וועט שאפען א ראדיקאל מיטעל פון א ווירקליכען זיכערהייטס־סיסטעם, אבער קיין שום פערנונפטער מענש וועט נישט זאגען, אז אין 1932 וועט דאס מעגליך ווערען, ביי די איצטיגע פערהעלטנישען אויף דער ענטוואפנונגס קאנפערענץ.

בלוטיגע קאמוניסטישע אונ־רוהען אין קעלן

בערלין, 26. (ספ.) ערנסטע קאמוניסטישע אונרוהען זענען בעכטען פארגעקומען אין קעלן. די פאליציי, וועלכע האט געפרובט פונאנדערטרייבען די דעמאנסטראנטען, איז בעווארפען געווארען מיט שטיינער און רעוואלווער־שאסען. אין רעזולטאט איז נאך ענטשטאנען א שיסעריי, בעת וועלכער 2 ארבייטער זענען דער'הרג'עט און פיל פערוואונדעט געווארען. פון דער פאליציי זענען 2 מאן לייכט פער־וואונדעט געווארען.

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"

פערבאנדס-טרופע פון א. א. פ. אין פוילען. — אנפיהרונג: א. בעזמאן

ווייטערדיגע גאסטשפילען פון די איבעראל-בעליבטע ארטיסטען

דינה האלפערן און סעם בראנעצק

היינט, דינסטאג, דעם 27-טען ד. ח. 9 א זייגער אווענד

די זעהר אויסגענומענע פיעסע אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ

אויפ'ן שוועל פון זינד

(פון ארגענטינער לעבען). אין 3-טען אקט: א גרויסער בראזיליאנער „טאנגא", אויסגעפיהרט דורך דינה האלפערן און סעם בראנעצקי.

אין פראבען: א נייער שלאגער א. נ. „די אונגעזעצליכע פרוי"

דיריגענט: ל. זעלמאן. אדמ.-לייטונג: ש. הערשקאוויטש.

16 מענשען פערברענט געווארען אין א דארף

פינסק, 26 (ספ.)

אין דארף ריבען, נעבען פינסק איז אויסגע־בראכען א שרפה אין הויז פון פויער שאסעוויטש. דאס פייער האט בליץ-שנעל ארומגעכאפט דאס גאנצע הויז און 16 מענשען זענען אומגעקומען אין די פלאמען.

אדאלף היטלער זאגט,

אז פאן-פאפענ'ס רעגירונג וועט פאלען, ווי א קארטען-הייזעל...

לאנדאן, 26. (ספ.) אין א געשפרעך מיט'ן פארשטעהער פון „דיילי מייל" האט אדאלף היטלער שטארק אטאקירט די איצטיגע דייטשע רעגירונג. היטלער האט געזאגט דערביי, אז ער דארף גאר נישט צו אגיטירען געגען דער פאן־פאפען־רעגי־רונג; ער קען זיך רוהיג אוועק אין די ביירישע בערג און אפילו פערגעסען אינגאנצען אן דער פאר־ליטיק — אין משך פון דער צייט וועט שוין פאן פאפענ'ס רעגירונג אליין דורכפיהרען די פראפא־גאנדע לטובת איהם, היטלער'ן. די איצטיגע רעגי־רונג איז געבויט אויף זאמד, און פון דייטשלאנד איז געווארען אנ'אויטאקראטיע, ענליך צום צאר־ישען פאר מלחמה־רוסלאנד. ס'איז דאך קלאר, אז קיין איין רעגירונג אין דייטשלאנד וועט נישט קאנען בלייבען ביי דער מאכט געגען ווילען פון פאלק און פאן פאפענ'ס רעגירונג וועט מוזען אומ־פאלען, ווי א קארטען־הייזעל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

גאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־לאגישע און נערווען-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

-- טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. --

פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען.

זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זל.

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2-טער שטאק

פערשידענע קאמגארנס ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער אויף אנציגער און פאלטענס

ווי אויך די מאדערנסטע דאמען־שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געפינט נאר אין פראנט, וו'שטאק

Dr. B. Robinzon

צוריקגעקעהרט

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

נעמט אן פון 3-4 נאכמ. און פון $7^{1}/_{2}$-$6^{1}/_{2}$ נאכמ.

Dr. HELLER

ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן ביז 10 פריה און פון 4—8 אווענד, פאר פרויען פון 4—5 נאכמ. אין א ספעציעלען ווארטע-זאל.

„SANATO"

כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט

אגראדאווא 10, טעל, 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז־אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. אייגער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מע[ד]. רייטלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאקאוו

כירורגישע אפטיילונגפון ד"ר מעד. מ. סאנטאר.

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא, פיעטריקאווע 7

DOKTOR H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5– 9אווענד. בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

לכבוד יום-טוב!

אונגעוועהנליכע רעדוקציע פון אלע פרייזען

אין דער איינציגער קאנקורענץ-פערפומעריע פון דער פירמע

י. דרוקער, 5 זאוואדזקא 5

טעלעפאן 17592

וואס בעזיצט דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע פאריזער פערפומען, ווי אויך די פיינסטע ערשטקלאסיגע פודערן, טואלעט-זייפען או"וו

Perfumerja J. DRUKIER

מיט אכטונג ZAWADZKA 5 TEL. 175-92

בעמערקונג: ענגראסיסטען בעקומען ספעציעלען ראבאט.

טויט-שטראף און די געזעלשאפט

אין ענגלאַנד איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דער הענקער עליס, וועלכער האָט אין משך פון עטליכע און צוואַנציג יאָהר אויסגעפיהרט טויט־אורטיילען איבער פערמשפּטע פערברעכער. מיט עטליכע יאָהר צוריק האָט עליס געמוזט אויספיהרען אַן עקזעקוציע איבער אַ פרוי, וועלכע איז פערמשפּט געוואָרען צום טויט פאַר פערסמען איהר מאַן. אָט די עקזעקוציע האָט אויפ'ן תליון געמאַכט אַזאַ איינדרוק, אַז ער האָט מעהר זיך נישט געקענט בערוהיגען. ער איז אַריינגעפאַלען אין אַ מין מעלאַנכאָליע, אומעטום האָט זיך איהם אויסגעדאַכט, אַז ער זעהט און ער הערט די פרוי. עס איז דערגאַנגען אַזוי ווייט, אַז ער האָט מעהר נישט געקענט אויספיהרען זיינע פליכטען, און ער האָט זיך אָנגעגעבען אין דימיסיע. פון דעמאָלט אָן האָט ער זיך בעשעפטיגט מיט האָדעווען פערשידענע פלאַנצונגען, אָבער דאָס געוויסען האָט איהם ווייטער נישט געלאָזט רוהען. ער האָט אין דער וואָהר און אין חלום באַר געזעהן די פרוי, וועלכע ער האָט געשיקט אויף יענער וועלט. איבטערעסאַנט איז, אַז די עקזעקוציע איבער זעקס אירלענדער, וועלכע ער האָט געהאַט אויסגעפיהרט אין איין טאָג, האָט אויף איהם נישט געמאַכט אַזאַ איינדרוק, ווי די דאָזיגע עקזעקוציע און האָט אויף איהם יעגענפאַלס נישט איבערגעלאָזט יענעם שפּור, ווי די טויט־שטראָף איבער דער פרוי, דער מערדערין. ענדליך, אונטער'ן איינפלוס פון אַ טיפער דעפּרעסיע איז ער בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

די איבערלעבונגען פון הענקער, וועלכער האָט פערלוירען דעם גייסטיגען גלייכגעוויכט, ווייל ער האָט געמוזט אויפהענגען אַ פרוי, זענען אין זייער פאַראַדאָקסאַלקייט זעהר מערקווירדיג. דעמזעלבען הענקער האָט מיט אַ יאָהר צוריק געהאַט איינגעלאַדען אַ פילם־אָדער טעאַטער־געזעלשאַפט, וועלכע האָט געוואָלט ווייזען אויף דער סצענע אַ בילד ווי אַזוי עס קומט אום אַ מענש אונטער די הענד פון אַ תליון און כדי די סצענע זאָל זיין איינגאַנצען רעאַל, האָט מען אַנגאַזשירט אַ עכטען און ריכטיגען הענקער. איהם איז אָבער די בעשעפטיגונג איבעריגען נמאס געוואָרען און ער האָט זיך אָפּגעזאָגט פון זיין פּאָסטען.

און אינטערעסאַנט איז, אַז אין דער צייט, ווען דער פּראָפעסיאָנעלער הענקער האָט נישט אויסגעהאַלטען די שרעק פון זיין בערוף און האָט ענדליך אַליין אַ סוף געמאַכט פון זיין לעבען, געפינען זיך אָהן אַ שיעור מענשען, וועלכע זענען גרייט צו טון אַלצדינג, אַבי איבערצולעבען די סצענע פון אויפהענגען אָדער קעפּען אַ מענשען, ווען מ'האָט דאָ נישט לאַנג אין אונגאַרן אין העוולטאַט פון אַ שרעקליכען געריכט אויפגעהאָנגען די צוויי קאָמוניסטען, סאַלאַי און פירסט, זענען געקומען ביי וואוינען די עקזעקוציע און דורכמאַכען די סענסאַציאָנעלע עמאָציעס פאַרשטעהער פון דער אַזוי גערופענער בעסערער געזעלשאַפט, דאַמען אין אָוועגד־טואַלעטען און מענער אין סמאָקינגען. ווען מ'האָט גאַרגולאָווין, דעם מערדער פון פראַנצויזישען פּרעזידענט דומער, געפיהרט גאַנץ פריה צום אָרט פון דער עקזעקוציע, זענען שוין דאָרט געווען פערזאַמעלט אָהן אַ שיעור צושויער, וועלכע האָבען מיט דער גרעסטער ליידענשאַפטליכקייט זיך בעמיהט צו כאַפּען אַ בליק אויף דעם מוראָדיגען שוישפּיל, און זיי זענען געווען געוואַלדיג ענטוישט. וואָס מ'האָט זיי נישט צוגעלאָזט גאַר נאָהענט און זיי האָבען געמוזט שעפּען זייער בעגייסטערונג בלויז פון די דערצעהלונגען פון די זשורנאַליסטען, אַדוואָקאַטען און פאַרשטעהער פון דער פּראָקוראַטור, וועלכע האָבען בייגעוואוינט די גיליאָטינירונג פון דעם מערדער.

קענענדיג דאָס מאָדערנע אונגאַרן, דאָס אונגאַרן פון דער ווייסער רעאַקציע פון רעגענט האָרטי, דאַרף מען זיך נישט וואונדערען איבער דעם, וואָס דאָרט קומט פאָר. אָט גיט איבער די בודאַפּעשטער פּרעסע וועגען אַ פּראָצעס געגען סינף פערזאָן, וועלכע האָבען געהאַט די דרייסטקייט צו קריטיקירען עפענטליך די אָנווענדונג פון טויט־שטראָף. צווישען די, וועלכע האָבען געוואָלט גריב דען אַ ליגע געגען טויט־שטראָף געפינען זיך: דער פּאַסטאָר סימאָנידעס, דער ליטעראַט בעלאַ שאַלד און דער מאַלער ראַבערט בערעני. די פּראָקוראַטור אין אונגאַרן בעשולדיגט אַ פּאַסטאָר, אַ שרייבער און מאַלער אין דעם, אַז זיי האָבען בעליידיגט דאָס אונגאַרישע פאָלק, און די אונגאַרישע רעגירונג האָט הערעגירט אַלס פּאַרזיצער פון געריכט דעם בעקאַנטען פון זיין אכזריות ריכטער — משומד, דעמזעלבען, וועלכער האָט איבערגעריסען זיין אורלויב כדי צו קענען פערמשפּטען צום טויט סאַלאַיען און פירסטען. דער קאַמף געגען טויט־שטראָף ווערט אַלזאָ פאַרגעשטעלט אַלס בעליידיגונג פון די נאַציאָנאַלע געפיהלען, אָט צו וואָס מען איז שוין דערגאַנגען אין אונגאַרן.

אָבער צי בלויז אין אונגאַרן? עס זענען פערהאַן אויך אַנדערע לענדער וואו עס בושוועט די טויט־שטראָף און די געזעלשאַפט פּרובט אַפילו נישט רעאַגירען דערויף און פּראָטעסטירען. באמת, דער ענגלישער הענקער עליס האָט אַרויסגעוויזען מעהר סובטעלקייט, איידער דער הויכגעשטעלטער המון, וואָס לעכצט צו כאַפּען אַ בליק אויף דעם בילד פון טויט־עקזעקוציע און אַפילו פון די פּאַטענטירטע שיצער פון פאָלקס־עהרע, וועלכע זעהען אין טויט־שטראָף דעם איינציגען שטיץ־פּונקט פון רעכט און געזעץ.

—:XX:—

קאָמעדיע אין דער בירגערליכער פּרעסע

זי קריטיקירט אויף דעם שאַרפסטען אופן די עקזיסטירענדע, קאַפּיטאַליסטישע אָרדנונג

דער סאָציאַליסטישער „ראָבאָטניק“ מאַכט אויפמערקזאַם אויף אַן ערשיינונג, וועלכע ער רופט אָן אַ „קאָמעדיע“, דהיינו, זייט אַ לענגערער צייט בעמערקט מען אין דער בירגערליכער פּוילישער פּרעסע אַ מאָדנע זאַך: די בלעטער זענען פול מיט אַרטיקלען, וועלכע קריטיקירען אויף דעם שאַרפסטען אופן די קאַפּיטאַליסטישע אָרדנונג, עס דערגעהט צו אַן אמת'ער אָרגיע. עס ווערען אָנגעוויזען אַלע פעהלער און זינד פון קאַפּיטאַליזם, עס ווערט גערעדט וועגען דער נויטווענדיגקייט איבערצובויען די עקזיסטירענדיגע אָרדנונג, עס ווערט באַר אויסגעמיטען צו זאָגען אויף וואָסער אופן די איבערבויאונג דאַרף געמאַכט ווערען און אין וואָסער ריכטונג דאַרף זי געהן. ווען מ'וואָלט געקאָנט דעם קאַפּיטאַליזם בעקעמפען מיט זשורנאַליסטישע אַרטיקלען, איראָניזירט דער „ראָבאָטניק“, דאַן וואָלט פון איהם שוין קיין שפּור נישט געבליבען. מיט דער אַרבייט פון קריטיקירען די אָרדנונג פערנעהמען זיך דער רוב פון די פּוילישע בלעטער און דערביי מאַכען עס מאַנכע מיט דער גרעסטער ראַדיקאַליש־קייט, ווי די גרופּע יונגע סאַנאַציאָנען פון ווילנע, וועלכע גרופּירען זיך אַרום דעם סאַנאַציאָנישען בלאַט „קוריער ווילענסקי“, אַפילו אַזאַ אולטראַ־קאַפּיטאַליסטישע בלאַט ווי דער „קוריער פּאָראַנני“ (וועלכער איז אגב די מעג ערקלערט געוואָרען פאַר באַנקראָט), שרייבט אַרטיקלען וועלכע קלינגען ממש ווי די אויפרופען פון אַ סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. די צייטונג, אַ שטייגער, שרייבט מיט אַזאַ לשון:

„דער מעכטיגער ריז פון קאַפּיטאַליזם, וועלכער שטעהט ווי אויף ליימענע פיס, האָט זיך פערפּלאָנטערט אין זיין אייגענער נעץ, האָט זיך פערלייגט אין זיינע אָפּגעריבענע פאָרמולעס פון עקספּאָרט, פון דעמפּינג, לוין און פּרייזען און עס וועט שוין גאָרנישט העלפען, וואָס די פערבלענדטע קאַפּיטאַליסטען וועט מען פּרובען עפענען די אויגען, פון דעם צוזאַמענברוך זעהען זיי נישט קיין אויסוועג און דאָך האַלטען זיי אַז אַ גוץ זייער סיסטעם קאָן קיין שום גוטס נישט עקזיסטירען.

דערזעלבער „קוריער“ שרייבט ווייטער נאָך שענער:

„אַ שאַנדע און גלייכצייטיג אַ בעווייז פון צופּוילטקייט פון קאַפּיטאַליזם און דער מקור פון זיין אונטערגאַנג איז די ריזיגע כוואַליע פון אַרבייטסלאָזיגקייט, וועלכע דערגרייכט געגען אַלע אויסרעכנונגען פון דער סטאַטיסטיק בלויז אין פּוילען עטליכע מיליאָן מענשען, אינאיינעם מיט די פאַמיליעס, אַ פערבעסערונג קאָן ברענגען בלויז אַ גרונדזעצליכע ענדערונג אין דער צוטיילונג פון די רייכטימער וואָס דאָס וועט קומען באַר אַלס קאָנסעקווענץ פון דער געענדערטער אָרדנונג.

אָבער, פרעגט דער „ראָבאָטניק“ ווי אַזוי דאָס דאַרף געטון ווערען, וואָסער אָרדנונג דאַרף פערביטען די איצט עקזיסטירענדיגע — וועגען דעם איז בישטאָ קיין וואָרט, ציהען קאָנסעקווענצען, אָנרופען די זאַך מיט אַן'אַנדערען נאָמען דאָס וואָלט געווען נישט בעקוועם.

מיר, שרייבט דאָס סאָציאַליסטישע בלאַט, האָבען גאָרנישט געגען דער דאָזיגער אַנטי־קאַפּיטאַליסטישער אַקציע פון דער קאַפּיטאַליסטישער פּרעסע, געגען דאָזיגען שלאָגען זיך על חטא, ערשטענס, מוז זיין שלעכט מיט דעם קאַפּיטאַליזם, אויב זיינע ביזאַיצטיגע ליבהאָבער בעזינגערס און אידעאָלאָגען לאָזען אין איהם איצט נישט איבער קיין גאַנצען אבר, דער דאָזיגער פאַקט וועקט אין אונז די האָפנונג פון אַ שנעלען נצחון, צווייטענס, מיינט דער „ראָבאָטניק“ דדינגט די דאָזיגע אַקציע פון דער בירגערליכער פּרעסע דאָך אַריין אין די מאַסען און מאַכט זיי מעהר בעוואוסטזיניג. וואָס נוגע דער פּאָזיטיווער זייט פון דער פּראָפּאַגאַנדע, דאָס וועט שוין טון די סאָציאַליסטישע פּרעסע אַליין.

נייע סאָציאַליסטישע רעגירונג אין שוועדען

פּאַרלאַמענט־וואַהלען זענען דורך אונטער'ן רושם פון דער קרוגער־אַפּערע

אין יעדען לאַנד קומען איצט פאָר די וואַהלען אונטער'ן צייכען פון קריזיס, אַרבייטסלאָזיגקייט און צאָל־באַריערען, אין שוועדען איז נאָך צו דעם אַלעמען צוגעקומען די בעריהמטע קרוגער־אַפערע. אין וועלכער עס זענען געווען פערמישט איינציגע מיטגלידער פון געוועזענעם קאַבינעט מיט'ן פּרעמיער עקמאַן בראש. דעריבער איז דער אויסגאַנג פון די לעצטע וואַהלען צום ריקסדאַג (פּאַרלאַמענט אין שוועדען), וועלכע האָבען בעדייטענד געענדערט די מאַנדאַט־פערהעלטנישען פון די פּאַרטייען, געווען אין אַ געוויסער הינזיכט פאָראויסצוזעהן. די שוועדישע פאָלקיסטען, וועלכע האָבען ביז איצט געהאַט די מאַכט אין די הענד און זענען קאָמפּראָמיטירט געוואָרען דורך דער קרוגער־אַפּערע האָבען פערלוירען אַכט מאַנדאַטען און וועלען זיין פערטרעטען אין פּאַרלאַמענט דורך צוואַנציג דעפּוטאַטען. די קאָנסערוואַטיסטען מיט זייער אויסגעשפּראָכענער פּראָטעקציאָניסטישער פּלאַטפאָרם דאַבען געקאָנט רעכענען בלויז אויף דער אונטערשטיצונג פון די בירגערליכע עלעמענטען אין די גרויסע שטעט; דאָס דאָרף האָט ליבער געוואָלט אָפּגעבען די שטימען פאַר די אַגראַריער, די קאָנסערוואַטיסטען, וואָס אין זייער שפּיץ שטעהט דער פאַרפולערער אַדמיראַל ליגדמאַן, האָבען פערלוירען 15 מאַנדאַטען, דאַגעגען די אַגראַריער האָבען געוואונען 9 מאַנדאַטען.

דעם גרעסטען זיג האָבען אָפּגעהאַלטען די סאָציאַל־דעמאָקראַטען, אַנשטאָט די פריהערדיגע 90 וועלען זיי איצט האָבען 104 מאַנדאַטען. זיי קעהרען זיך אַלזאָ אום לויט דער צאָהל צו די צייטען פון סאָציאַליסטישען קאַבינעט פון בראַנטינגען, די סאָציאַליסטען זענען אין שוועדען געווען די איינציגע פּאַרטיי, וועלכע איז נישט דירעקט און נישט אינדירעקט נישט געווען פערפּלאָנטערט אין דער קרוגער־אַפּערע. פון דער אַנדערער זייט זעהט פאַר אויס דאָס וואַהל־פּראָגראַם פון די סאָציאַליסטען אַ דרייה גרויסע עפענטליכע אַרבייטען מיט'ן ציל צו בעשעפטיגען די אַרבייטסלאָזע. דער פּונקט פון פּראָגראַם האָט פאַר די אַרבייטער געהאַט אַ גרויסע אָנציהונגס־קראַפט, איבריגענס האָט די סאָציאַליסטישע רעגירונג פון בראַנטינג'ן איבערגעלאָזט אין דער בעפעלקערונג נישט דעם ערגסטען זכרון.

די מיסיע צו שאַפען דעם נייעם קאַבינעט האָט בעקומען דער סאָציאַליסט האַנסאָן, קיין לייכט לעבען וועט אָבער די נייע סאָציאַליסטישע רעגירונג נישט האָבען, ווייל די סאָציאַליסטען בעזיצען נישט קיין אַבסאָלוטע מעהרהייט אין פּאַרלאַמענט, וועלכער צעהלט 230 דעפּוטאַטען, און זיי וועלען מוזען איינגעהן אויף פערשידענע קאָמבינאַציעס מיט די אַנדערע גרופּירונגען.

א יובילעי אדער א יאָהרצייט?

צו דעם 15־טען יאָהר זינט דער גרינדונג פון יודישען לעגיאָן

אין אַן אַרטיקעל אונטער דעם קעפּעל שרייבט ש. ניגער אין ניו־יאָרקער „טאָג“:

פּונקט מיט פופצען יאָהר צוריק, סוף אויגוסט 1917 איז פּראָקלאַמירט געוואָרען די אָפּיציעלע גרינדונג פון דעם „יודישען לעגיאָן“. זאָגט וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי, אַז ס'איז אַ דאַטע, וואָס טאָר נישט פערגעסען ווערען, און „ברית טרומפּעלדאָר“ מאַכט, לכבוד דעם ערשטען גרויספאָהר פונ'ם גדוד“, אַ יום־טוב, אַ פּאַראַד, ווי דאָס הייסט אויפ'ן מיליטערישען לשון.

וואָס איז די שמחה? וואָס די יודישע לעגיאָנערען האָבען געהאָלפען ענגלאַנד איינעמען — און צונעמען פאַר זיך — פּאַלעסטינע? אָבער דאָס איז נישט געווען די שולד פונ'ם „גדוד“, פערענטפערט זיך זיין פיהרער און אידעאָלאָג. צום „יודישען רעגימענט“ איז צוגעשטאַנען נאָר אַ קליינער טייל פון דער יודישער יוגענד. „דער מאָמענט פון גרויסער ענטשיידונג“ האָט געפונען ביי אונז „נאָר אַ מינדערהייט פון לעבעדיגע יונגעלייט; אָט די מינדערהייט האָט געטון אַלצדינג, וואָס איז נאָר געווען אין איהר מאַכט, אָבער פון אַ צענדלינג טויזענד מענשען קען מען נישט מאַכען קיין אַרמעע פון אַ הונדערט טויזענד סאָלדאַטען. און די גרויסע מעהרהייט יודישע יונגעלייט פון יענעם דור, — יונגעלייט, וואָס האָבען זיך געקענט אָפּרופען און האָבען זיך נישט אָפּגערופען, — זיי זענען שולדיג, וואָס דאָס יודישע פאָלק האָט פערשפּילט אין פּוסטען אַזאַ ביישפּיל־לאָזען שעת־הכושר, ווי די יאָהרען צווישען 1914 און 1918“. אַזוי זאָגט וו. זשאַבאָטינסקי. נו, דאָס דאַרף ערשט בעוויזען ווערען. עס איז מעגליך, אַז ענטקעגען ענגלאַנד (אָדער ענטקעגען די אַראַבער) וואָלטען יודען פערשפּילט אויך מיט אַ הונדערט־טויזענדיגער אַרמעע. עס לייגט זיך אויפ'ן שכל, אַז פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע איז געוואָרען אַ שטיקעל פּאַפּיר נישט ווייל דער יודישער גדוד איז געווען אַ קליינער. נאָר ווייל די ענגלישע אַפּעטיטען זענען גרויסע. אָבער די אויפטוערס פונ'ם לעגיאָן טראַכטען נישט אַזוי. זיי זענען זיכער, אַז ווען מיר זאָלען האָבען צוגעשטעלט, אונטער אונזער אייגענער פאָהן, מעהר קאַנאָנען־פלייש, וואָלטען מיר איצט געווען די באַלעבאַטים פון פּאַלעסטינע, און נישט די ענגלישע אימפּעריאַליסטען. די צרה, זאָגען זיי, איז, וואָס אין יענער פינסטערער צייט, — אין יענער צייט פון טויט, — האָט זיך געפונען ביי אונז נאָר „אַ מינדערהייט פון לעבעדיגע יונגעלייט“..

אָבער אָט די אויסדערוועהלטע מינאָריטעט האָט דאָך עפּעס אויפגעטון, — גלויבט וו. זשאַבאָטינסקי: זי האָט פּראָקלאַמירט „דעם געדאַנק פון קעמפען פאַר אַ לאַנד פּראָסט און פּשוט, ווי אַלע אַנדערע פעלקער“.

און אָט דעם געדאַנק זאָלען מיר עס גלאָריפיצירען.

און מיר זאָלען זיך גרייטען צום נייעם קריג, — ווי אַלע אַנדערע פעלקער. מיר זאָלען זעהען, אַז אונזער יוגענד זאָל זיין גרייט, — און שוין נישט מעהר איהר מינדערהייט, — ניין, איהר מעהרהייט.

די מעהרהייט פון דעם יונגען יודישען דור זאָל דערצויגען ווערען אין אַ „זעלישער קריגס־בערייטשאַפט“.

מיר זאָלען מעהר נישט זיין ווייכהערציג, סענטימענטאַל, צוקראַכען. מיר זאָלען מעהר נישט מורא האָבען פאַר בלוט. מיר זאָלען זיך לערנען עס פערגיסען — אין „אַ מאָמענט פון גרויסער ענטשיידונג“.

מיר זאָלען פערגעסען, וואָס מיר האָבען גע'חזרט צוויי טויזענד יאָהר נאָכאַנאַנד. מיר זאָלען פערגעסען, אַז נישט ווי אַלע פעלקער איז דאָס פאָלק ישראל. מיר זאָלען עס פערגעסען און פערראַכטען. עס זאָל זיך אָנצינדען אין אונז אַ נייער וואונש, — דער וואונש צו זיין ווי אַלע פעלקער, דערהויפּט ווי דאָס פאָלק פון מוסאָליני. דערהויפּט ווי דאָס פאָלק פון אַדאָלף היטלער.

— לא ברוח, כי אם בחיל ובכוח!

מיר זאָלען בלייבען „אַנ'אויסדערוויילטע אומה“, אָבער נישט אויף דעם אופן, אויף וועלכען מיר זענען עס ביז אַהער געווען, נאָר אויף אַ פּונקט פערקעהרטען אופן. מיר זאָלען מעהר נישט שטאָלצירען דערמיט, וואָס מיר זענען דאָס איינציגע פרידליכע פאָלק אין דער וועלט,— דאָס איינציגע פאָלק, וואָס האָט נישט קיין אייגענע אַרמעע...

וועט נאָך עפּעס בלייבען ביי אונז, אויב מיר וועלען זיך אָפּזאָגען פון אונזערע ישעיה'ס, פון אונזערע שפּינאָזעס, פון אונזערע איינשטיינס? וועלען מיר נישט אויסזעהען ווי גייסטיגע קבצנים אין די בלישטשענדיגע גענעראַלסקע מונדירען? וועט דער איינער וואַנדערער נישט האָבען אַ פּנים פון חוזק — מיט אַ ביקס אויף דער פּלייצע? אָבער מיר טראָגען סיי ווי די ביקס, וועט מען זאָגען. מען צווינגט אונז סיי ווי אָנצוטון, אויב נישט קיין גענעראַלסקע, איז סאָלדאַטסקע קליידער...

וועל איך ענטפערען: מען צווינגט אונז, ערשטענס, ווי יחידים, נישט ווי אַ פאָלק, און צווייטענס, איז אַ געצוואונגענער שיכער דאָך נישט אַזוי פּעראַנטוואָרטליך, ווי אַ פרייוויליגער.

הער זשאַבאָטינסקי, מיט זיינע נושאי כלים, מיט זיינע מיליטאַריסטישע גרופּעס, ווילען אונז אַריינשלעפּען אין דער קומענדיגער מלחמה. ווי אַ פאָלק, נישט גאָר ווי יחידים. זיי ווילען, אַז מיר זאָלען האָבען אונזערע אייגענע קריגס־צילען, אונזער אייגענע קריגס־פעראַנטוואָרטליכקייט, אונזער אייגענע קריגס־משוגעת און אונזער אייגענע קריגס־רעליגיע. זיי ווילען, אַז מיר זאָלען נישט נאָר קוילען, — ניין, מיר זאָלען נאָך מאַכען אַ ברכה אויף דער שחיטה. זיי גלויבען זיך, אַז אונזערע זיהן זאָלען זינגען „עוד לא אבדה“ ווען זיי וועלען זיך וואַלגערען אינ'ם שמוץ פון די טראַנשייען. בלוי און וויס איז זיי נישט גענוג, זיי ווילט זיך אַ יודישע פאָהן, וואָס פון בלוט איז זי רויט.

און מיר דוכט זיך נאָך אַלץ, אַז מיר וועלען אויפהערען צו זיין אַ פאָלק, ווען מיר וועלען ווערען „גלייך מיט אַלע אַנדערע פעלקער“.

איך גלויב נאָך אַלץ, אַז ווען מיר האָבען מאַרשירט אונטער דער פאָהן פון „לא תחיה כל נשמה“, זענען מיר געווען אַ ווילדער שבט. איך גלויב נאָך אַלץ, אַז פון אונז וואָלט שוין לאַנג קיין זכר נישט געבליבען, ווען אָט די פאָהן וואָלט געבליבען הענגען איבער אונזערע קעפּ. איך גלויב נאָך אַלץ, אַז אַנ'אָרט אין דער געשיכטע האָבען מיר פערנומען, — און פערנומען אויף אייביג, — נישט מיט'ן פּלאַגירטען „לא תחיה“, נאָר מיט'ן אָריגינעלען „לא תרצח“.

און איך גלויב, אַז אַ סך, אַ סך פון אונז גלויבען אין דעם.

און מיר וועלען אַרויס אַנטקעגען די יודישע היטלערס מיט דער זעלבער וואָרענונג און מיט דעם זעלביגען „שמע ישראל“, מיט וועלכע מיר בעגעגענען די דייטשע זשאַבאָטינסקי'ס. מיר וועלען זיך נישט אומקעהרען צוריק צו די צייטען פון יהושע בן נון, אַזוי ווי, לאָמיר האָפען, די דייטשען וועלען נישט בלייבען ביי דער ירושה פון די צייטען, וואָס פאַר ישוע הנוצרי...

און אויב מיר וועלען מזכיר־נשמות־זיין דעם יודישען לעגיאָן, וועט דער טאָג פון זיין טויט, ווי פון זיין געבורט, זיין אַ טאָג פון תשובה און חרטה, נישט קיין פייערטאָג...

קאַטעדער פאַר קונסט און אַרכעאָלאָגיע
פון נאָהענטען מזרח ביים העברעאישען אוניווערזיטעט
צום אָנדענקען פון פערשטאָרבענעם סער ששון דוד

ירושלים, (יט"א). צום 6־טען יאָרצייט נאָך דעם פערשטאָרבענעם יודישען אינדוסטריע־לער סער ששון דוד, וואָס איז אויסגעפאַלען מאָנטאָג, דעם 26־טען סעפּטעמבער, איז אָפיציעל מיטגעטיילט געוואָרען וועגען דער גרינדונג פון אַ קאַטעדער פאַר קונסט און אַרכעאָלאָגיע פון נאָהענטען מזרח ביי דעם העברעאישען אוניווערזיטעט צום אָנדענקען פון פערשטאָרבענעם. די דאָזיגע קאַטעדער וועט זיין די ערשטע דויער־פּראָפעסור אין דער הויכשול פאַר אָריענטאַלישע סטודיע ביים העב־רעאישען אוניווערזיטעט. די אויפגאַבע פון דער ששון־דוד־קאַטעדער וועט זיין צו פאָרשען די קונסט און אַרכעאָלאָגיע פון נאָהענטען מזרח מיט אַ ספּע־ציעלער בעריקזיכטיגונג פון מוזולמענישען פּעריאָד. עס וועט געפאָרשט ווערען די ענטוויקלונג פון דער קונסט און די השפעה פון דער היסטאָרישער און סאָציאַלער סביבה, דעם מיטעל־פונקט פאַר די שטודיען וועט בילדען א"י און די שכנות'דיגע לענ־דער.

סער ששון דוד איז געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1849 אין באָמביי. אַלס מיטגליד פון די משפחות דוד, ששון און עזרא, וועלכע זענען ענג צווישען זיך פערוואַנדט און געהערען צו די עלט־סטע און חשוב'סטע יודישע משפחות אין אינדיען און כינע. סער ששון האָט ענטוויקעלט אַ ברייטע געשעפטליכע טעטיגקייט אין באָמביי און אין כינע. ער איז געווען אין יאָהר 1905 שעריף אין באָמביי און שפּעטער מיטגליד פון ראַט פון וויצע־קעניג. ענטוויקלענדיג גלייכצייטיג אַ גרויס־צוגיגע פי־לאַנטראָפּישע טעטיגקייט. סער ששון איז צוערשט נאָמינירט געוואָרען אַלס ריכטער און שפּעטער אַלס ערשטער באַראָנעט. אין יאָהר 1922 איז ער בע־שטימט געוואָרען אַלס ריטער־קאָמאַנדאָר פון אָר־דער „שטערן פון אינדיען".

דער זוהן פון פערשטאָרבענעם, סער פּערסי־פאַל וויקטאָר דוד, וועלכער איז דער גרינדער פון דער ששון־דוד־קאַטעדער. ענטוויקעלט אויך אַ ברייטע ווירטשאַפטליכע טעטיגקייט און ווייזט אַרויס אַ לעבהאַפטען אינטערעס פאַר אַרכעאָלאָגישע אויס־גראָבונגען אין ווייטען און נאָהענטען מזרח, וועל־כע ווערען דורך איהם אין אַ ברייטער מאָס אונ־טערשטיצט פינאַנציעל. ביי זיין מיטווירקונג זע־נען דורכגעפיהרט געוואָרען אַ רייהע אויסגראָבונגען אין ארץ־ישראל, איראַק, קאָרעא און אַנדערע ער־טער. אַ דאַנק דער מיטהילף פון סער פּערסיפאַל וויקטאָר דוד זענען די אומגעהויערע רייכטימער פון קייזערליכען פּאַלאַץ אין כינע געוואָרען צוטריטליך פאַרן פּובליקום. סער פּערסיפאַל וויקטאָר דוד ווייזט אַרויס אַ גרויסען אינטערעס פאַר דער כינעזישער צעראַמיק און איז זייט 18 יאָהר איינער פון די בעדייטענדסטע זאַמלער. אַ דאַנק זיין מיטווירקונג איז אין יאָהר 1930 געגרינדעט געוואָרען אַ דאָ־צענטור פאַר כינעזישער קונסט און אַרכעאָלאָגיע ביי דעם לאָנדאָנער אוניווערזיטעט, וואָס איז איצט פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ פּראָפעסור, סער פּערסיפאַל איז אַ מיטגליד פון אָריענטאַלישען מוזיי, פון דירעקטאָריום פון לאָנדאָנער אַרכעאָלאָגישען אינסטיטוט ווי אויך פון כינעזישען אוניווערזיטעטס קאָמיטעט.

אַלס לייטער פון דער נייער קאַטעדער איז בעשטימט געוואָרען דער ביז־איצטיגער דאָצענט פאַר מוזולמענישער קונסט און אַרכעאָלאָגיע ד"ר ל. א. מייער פון א"י־דעפּאַרטאַמענט פאַר אַלטער־טימליכקייט. ד"ר מייער וועט איבערנעהמען זיין נייעם פּאָסטען פון 1־טען יאַנואַר 1933, פערלאָ־זענדיג גלייכצייטיג די רעגירונגס־דינסט. ד"ר מייער ווידמעט זיך זייט פיל יאָהר דער מוזול־מענישער קונסט און איז אין יאָהר 1917 בעשטימט געוואָרען אַלס ביבליאָטעקער פון אָריענטאַלישען אינסטיטוט ביים ווינער אוניווערזיטעט. זייט 1921 וואוינט ד"ר מייער אין א"י, וואו ער איז אין יאָהר 1929 בעשטימט געוואָרען אַלס לייטער פון אַרטעאָ־לאָגישען אַרכיוו אין דעפּאַרטאַמענט פאַר אַלטער־טימליכקייטען.

הגם פּראָפ. ד"ר מייער אינטערעסירט זיך ספּעציעל מיט מוזולמענישער אַרכעאָלאָגיע, האָט ער אויך פערעפענטליכט אַ רייהע אָפּהאַנדלונגען וועגען די אַלטערטימליכקייטען אין א"י און האָט דורכגעפיהרט אַ רייהע אויסגראָבונגס־אַרבייטען אין א"י, הויפּטזעכליך פון פּעריאָד פון בית שני. בעז־זונדערס וויכטיג זענען די אויסגראָבונגען, וועלכע ד"ר מייער האָט דורכגעפיהרט צוזאַמען מיט ד"ר סוקעניק אין צפון־טייל פון דריטען מויער אין ירושלים. זייט 1930 איז ד"ר מייער אַ קאָרעס־פּאָנדענט־מיטגליד פון אַרכעאָלאָגישען אינסטיטוט אין דייטשלאַנד און פּרעזידענט פון דער „פּאַלעס־טיין אָריענטאַל סאָסייטי".

מ"נ. סגאורדען (שאַרזש) זאָל אויך אַרויסטרעטען פון ענגלישען קאַבינעט

קאָפּ־וועהטאָג וואָס געהט איבער בירושה
פון עלטערען צו קינדער
וואָס פאַר אַ קראַנקהייט איז מיגרען און פון וואַנען דאָס קומט

פון ד"ר ר. ראַבינאָוויץ

הערט זיך צו ווי דער מיגרען־ליידענדער בעשרייבט זיינע שמערצען. אויב עס קלאַפּט איהם נישט אין קאָפּ ווי מיט אַ האַמער, שניידט עס איהם ווי מיט אַ זעג, אָדער עס בוירט איהם ווי מיט אַנ'עגבער. מאַנכע וועלען אייך זאָגען, אַז דער קאָפּ ווערט ביי זיי ווי צושאָסען אין פיצלעך. די גליקליכע, וועלכע האָבען קיינמאָל נישט גע־ליטען קיין קאָפּוועהטאָג, קענען דאָס נישט בע־גרייפען. פונקט ווי אַ בלינדער קען זיך נישט פאָר־שטעלען, וואָס עס איז אַזוינס אַ קאָליר. און דאָך איז דער מיגרען־ליידענדער נישט מגזם, זיינע שמערצען זענען ווירקליך אומדערטרעגליך.

איין זאַך ווייסען מיר גענוי. כדי צו ליידען מיגרען דאַרף מען זיין פאָראויס בעשטימט דערצו. אין אַנדערע ווערטער, די קראַנקהייט איז אַ ירושה־זאַך. ווען די אַסטמאַטישע, רומאַטישע, אַרטעריאָטישע עלטערן האָבען פערטיילט צווישען זייערע יורשים די פאָלגען פון זייערע חולאת'ן, האָבען זיי אויך זיי צוגעגעבען מיגרען. די ירושה, ווי עס פּאַסירט אָפטמאָל מיט ירושות, ווערט נישט גלייכמעסיג פערטיילט, איינע יורשים זענען בע־זונדערס בעגינסטיגט און בעקומען דעם גרעסטען חלק, אַנדערע — אַ קלענערען. יעדענפאַלס, דער מי־גרען־צוגאָב אַליין וואָלט שוין געווען גאַנץ גענוג פאַר זיי.

מען קען כמעט מיט זיכערקייט זאָגען, אַז די אוממיטעלבאַרע סיבה פון דעם שמערץ אין אַ צוזאַמענגעצויגענע, צוזאַמענגעשנורעוועטע אַר־טעריע (אָדער) פון דעם אַטאַקירטען טייל פון דעם קערפּער. ביי געוויסע מיגרענען קומט אַלעס פאָר, אַזוי צו זאָגען, אויף דער אויבערפלאַך פון דער הויט. בשעת דער אַטאַקע פיהלט דער קראַנקער אַ בעזונדערע אויפרעגונג אין בעוואוסטע גאַנץ צוגענגליכע טיילען פון דעם קערפּער, אַרום די אויגען, צום ביישפּיל, אָדער אין האַלז־נאַקען. זעהט מיט וואָס פאַר אַ פיינליכקייט דער מיגרען־ליידענדער מיידט אויס געוויסע בעוועגונגען, גאַנץ געוועהנליכע בעוועגונגען. ער ווייסט גאַנץ גוט, אַז אַ געוויסע מוסקול־אָנשטרענגונג וועט פערגרע־סערען זיין שמערץ. אין אַ סך פאַלען קען מען די אָנגעצויגענע אַרטעריע פשוט אָנטאַפּען מיט די פינגער. מעהרערע דאָקטוירים האָבען עס בע־אָבאַכטעט אויף זיך אַליין. ווען די אַטאַקע פלעגט זיך אָנפאַנגען, פלעגט די אַרטעריע פון דעם שלייף זיך ביי זיי אָנציהען ווי אַ פּיאַנאָ־סטרונע. נאַטירליך קען מען דאָס נישט בעאָבאַכטען, ווען די אַטאַקירטע קערפּער־טיילען זענען טיף בעהאַל־טען, נאָר מיר נעמען אָן, אַז דאָרט קומט פאָר די זעלבע דערשיינונג: אַן אַרטעריע האָט זיך ערגעץ־וואו צוזאַמענגעצויגען, האָט זיך אָנגע־שטרענגט און פעראורזאַכט דעם וועהטאָג.

וואָס־זשע רופט אַרויס די צוזאַמענציהונג פון דער אַרטעריע? דאָ מוזען מיר זיך אָפּשטעלען אויף אַן עלעמענט פון גרויסער בעדייטונג, אויף דעם אַזויגערופענעם סימפּאַטישען נערוו.

מענשען האָבען אַ לאַנגע צייט געלעבט און האָבען גאָרנישט חושד געווען, אַז זיי האָבען צוויי נערווען־סיסטעמען. איינער איז בעקאַנט פון לאַנג. ער בעשטעהט פון דעם מח, דעם רוקען־מאַרך און פון די נערווען, וואָס פערצווייגען זיך פון זיי. דאָס איז דער סיסטעם, וועלכער ברענגט דעם מענשען אין בעריהרונג מיט דער אויסערער וועלט. ער גיט איהם די מעגליכקייט צו בעוועגען זיך, צו אַרבייטען און קעמפען.

דער צווייטער סיסטעם איז אַ בעשיידענער אַ שטילער, אָבער נישט ווייניגער וויכטיג. דער סימפּאַטישער נערווען־סיסטעם איז פאַראַנטוואָרט־ליך פאַר אונזער לעבען זעלבסט. פון איהם הענ־גען אָפּ אונזערע וויכטיגסטע פונקציעס: דאָס אָטעמען, דאָס שפּייז־פערדייען, די בלוט־צירקולאַ־ציע, א. אַז. וו. ער רעגולירט אונזערע אַפּעטיטען, אונזערע געפיהלען און פערלאַנגען, ער רעגט אויף אונזער הונגער, אונזער פרייד און פחד. ער אַר־בייט אויס אונזער אינעווייניגסטען גלייכגעוויכט פון וועלכען עס הענגט אָפּ אונזער געמיט־צושטאַנד, אונזער אַלגעמיינער געפיהל פון וואויל־זיין אָדער אומאָנגענעמליכקייט, ער איז דער שטילער האַר פון אונזער גאַנצען לעבען.

פון אָט דעם סיסטעם הענגען אָפּ די קליי־ניקע נערווען, וועלכע ציהען צונויף די אָדערען פון דעם קאָפּ. ווען דער סימפּאַטישער נערווען־סיסטעם איז ערגעץ־וואו אויפגערעגט, ווייזט ער אַרויס זיין צאָרן און אומצופרידענקייט אויף אַזאַ אופן. ער גיט אונז, אַזוי צו זאָגען, אַ וואָרנונג. און חייל זיין הערשאַפט און זיין מלוכה זענען אַזוי גרויס און פערצווייגט, זענען פאַראַן אומ־צעהליגע פונקטען פון וועלכע די וואָרנונג שטאַמט. עס איז דעריבער נישט קיין חידוש, וואָס עס זענען פאַראַן צעהנדליגער מינים פון מיגרען און הונ־דערטער סיבות פון דער קראַנקהייט: מען האָט נישט געגעסען אין דער צייט, צו־שנעל געגעסען אָדער זיך געלאָזט שמאַכטען פון דורשט, נישט גענומען אַביסעלע צייט פאַר רוהען נאָכ'ן עסען, אָדער צופיל געשלאָפען נאָכ'ן עסען. מען רעדט שוין נישט פון איבערשטרענגען זיך ביי דער אַרבייט, פון צופיל זאָרגען זיך, און אַזוי ווייטער.

אַ סך מענשען קענען נישט פערטראָגען גע־וויסע שפּייזען. דאָס קלענסטע שטיקעל פון דער שפּייז רופט ביי זיי אַרויס מיגרען. ביי איינינע איז דאָס פיש, ספּינאַט, ביי אַנדערע זענען עס געוויסע פרוכטען, וואָס פערמאָגען אַ סך צוקער. פיל ווערען קראַנק פון געוויסע גערוכען — עס מעגען אַפילו זיין די פיינסטע און אָנגענעמסטע פאַר דער איבעריגער וועלט. ווי מיר זעהען, גיט עס אַן אומגעהויערע רייהע פון אורזאַכען, וואָס רופען אַרויס די קראַנקהייט, און אי דער דאָקטאָר, אי דער פּאַציענט מוזען אַרויסווייזען אַ סך גע־דולד ביז מען דערגרונטעוועט זיך צום שורש פון די שמערצען.

וואָס־זשע איז די רפואה? עס איז וויכטיג, ווי ביי יעדער קראַנקהייט, אַז דער ליידענדער זאָל פיהרען אַ נאָרמאַלען לעבען: נאָרמאַל עסען, שלאָפען, רוהען, פערמיידען זאָרגען און אָנשטרענ־גונגען. אַ חוץ דעם איז אויך וויכטיג פעסטצושטע־לען וואָסערע שפּייזען ער קען נישט פערטראָגען.

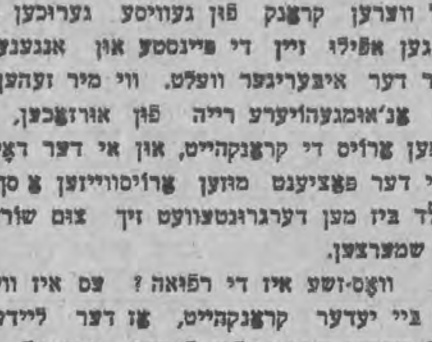

היינט און פאָלג. טעג!
שוידערהאַפטע דראַמע פון אונבעגרע־ניצטער ליבע און אָפּפערונג א. נאָמען:
MISTIGRI
געזאַנג פון לעבען און טויט.
— אין די הויפּט־ראָלען: —
Madeleine RENAUD
NOEL NOEL און
אויסער'ן פּראָגראַם: קלאַנג־צוגאַבע און לאַנד־אַקטואַליטעטען.
אָנה. 4.30 נמ. שבת, זונטאָג 1 בייטאָג.
הנחה־בילעטען גילטיג אָהן בעגרענצונגען.
פּאָפּולערע פּרייזען פון די פּלעצער.

מאַשין־לעכער
ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נאָרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

אַרעסטירט אַ יודישען אַמעריקאַנער דאָקטאָר
וואָס האָט פערקויפט יונגע מיידלעך אין די אַמעריקאַנער שאַנד־הייזער

גאַנץ סטאַניסלאַוואָ קאָכט מיט דעם סענ־סאַציאָנעלען אַרעסט פון 60־יעהריגען יודישען דאָק־טאָר בערנאַרד פרענקעל, וועלכער איז דירעקטאָר פון אַ ניו־יאָרקער שפּיטאַל.

ד"ר פרענקעל איז געקומען קיין פוילען אין חודש מאַי פון פראַנקרייך, וואו ער האָט געהאַנדעלט מיט „לעבעדיגער סחורה".

ער האָט איינגעהאַנדעלט אין פראַנקרייך אין גאַנץ 30 מיידלעך צוזאָגענדיג זיי פּאָסטענס אין זיין שפּיטאַל און זיי דאַן אָפּטראַנספּאָרטירט אין די פער־אייניגטע שטאַטען. מיט דערזעלבער „בעשעפטיגונג" האָט ד"ר פרענקעל זיך פערנומען אויך אין פוילען.

נאָר אַ דאַנק אַ גליקליכען צופאַל איז געלונ־גען דער סטאַניסלאַווער פּאָליציי דעם חברה־מאַן צו דעמאַסקירען און דאַן אַרעסטירען, בשעת ער האָט געהאַלט אין דער בעגלייטונג פון 4 מיידלעך פאָהרען קיין דאַנציג כדי אַוועקצופאָהרען מיט אַ שיף פון אייראָפּאַ.

וויילענדיג אין קריניצע, האָט דער דאָקטאָר זיך בעקאַנט מיט אַ בעאַמטין פון דער סטאַניסלאַ־ווער ניטען־פּאָליציי, וועלכע איז איהם אויך באַלד געפעלען און ער האָט איהר אויך פאָרגעשלאָגען אַ פּאָסטען אין אַמעריקאַ. די יונגע בעאַמטין האָט באַלד געכאַפּט און פערשטאַנען מיט וואָס עס שמעקט דער דאָזיגער פּאָסטען אין ניו־יאָרקער שפּיטאַל, זי האָט אָנגעהויבען אָבסערווירען דעם דאָקטאָר איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז ער האַנדעלט מיט „לעבעדיגער סחורה". זי האָט דערפאַר מכלומרשט מסכים געווען אַרויסצופאָהרען קיין אַמעריקאַ. דער דאָקטאָר האָט זי דאַן געבעטען זי זאָל זיך בעמיהען וועגען נאָך עטליכע שעה־נע מיידלעך, וועלכע וועלען בעקומען בעשעפטיגונג ביי איהם אין שפּיטאַל אַלס קראַנקען־שוועסטער, ערקלערענדיג דערביי, אַז ער בעהמט נאָר אָן שעהנע מיידלעך, כדי זיי זאָלען גוט ווירקען אויף די קראַנקע.

די טיכטיגע בעאַמטין, האָט קומענדיג צו דער איבערצייגונג, אַז דער דאָקטאָר איז אַ געפעהרלי־כער שווינדלער, וועגען דעם געמעלדען בריפליך איהר אויבערשטער מאַכט אין סטאַניסלאַוו. די דאָר־טיגע אויספאָרשונגס־מאַכט האָט בעפוילען דעם פריי־ליין, אַז זי זאָל דעם ד"ר פרענקעל אַראָפּברענגען קיין סטאַניסלאַוואָ.

דאָס האָט זיך אויך לייכט איינגעגעבען און דער „העכט" איז געבראַכט געוואָרען קיין סטאַ־ניסלאַוואָ. אין משך פון זיין אויפענטהאַלט אין סטאַניסלאַוואָ האָט דער דאָקטאָר פרענקעל דורך דער פערמיטלונג פון דער בעאַמטין אָנגאַזשירט דריי שעהנע מיידלעך אין זיין „שפּיטאַל" אַריין קיין אַמעריקאַ.

די אַלע מיידלעך מיט דער בעאַמטין צוזאַמען האָבען גוט געשפּילט זייער ראָל, און לעצטען פריי־טאָג האָבען זיי שוין געראַפּט צוזאַמען מיט דעם „דאָקטאָר" אָפּפאָהרען קיין דאַנציג. נאָכדעם ווי דער דאָקטאָר האָט געקויפט די בילעטען איז ער אָבער אַרעסטירט און איבערגעגעבען געוואָרען אין רשות פון סטאַניסלאַווער אויספאָרשונגס־ריכטער. בשעת דער פערזענליכער רעוויזיע האָט מען ביים „דאָקטאָר" געפינען אַ סך קאָמפּראָמיטירענדע מאַ־טעריאַלען, ווי בריף און אַנדערע דאָקומענטען, וואָס בעווייזען, אַז מען האָט דאָ צו טון מיט אַ געפעהר־ליכען אינטערנאַציאָנאַלען אַפערייסט.

מען האָט דערפאַר מודיע געווען דער וואַר־שאַווער פּאָליציי, וועלכע וועט זיך שטעלען אין פער־בינדונג מיט די פּאָליציי־אינסטאַנצען אין אויס־לאַנד און זיי מודיע זיין וועגען דעם אַרעסט פון געפעהרליכען שווינדלער, וואָס האָט אומגליק־ליך געמאַכט שוין טויזענדער יונגע מיידלעך.

דער דאָזיגער חברה־מאַן האָט זיכער זיך בע־נוצט מיט אַ פאַלשען נאָמען און דיפּלאָם.

—:o:—

האנדווערקעריי און האנדעל

וואס ווערט זייך מיט׳ן מאנופאקטור-סעזאן

אויב מען וויל איצט וויסען וואָס עס וועט זיין מיט דער פרייזען-טענדענץ פון מאַנופאַקטור, מוז מען וואַרפען אַ בליק אויף דעם אויסלענדישען מאַרק פון ביינוואָל. ווארום פון דער טענדענץ אויף ביינוואָל איז דאָך אַלץ אָפּהענגיג.

און אָט קאָן מען פעסטשטעלען אַז אויפ׳ן ביינוואָל-מאַרק אין אויסלאַנד איז דערווייל נאָך אַלץ נישט פּויגעלדיג, די פרייזען פאַלען ווייטער, אין דער היינטיגער וואָך אַליין זענען די פרייזען פון ביינוואָל צוריק געפאַלען מיט פרישע 10—15 פּראָצ.

הגם די פרייזען פון ביינוואָל פאַלען שוין 2 וואָכען צייט, פונדעסטוועגען זענען זיי נאָך נישט צוריקגעקומען צו דעם נידעריגען צושטאַנד, ווי דאָס איז געווען מיט 7—8 וואָכען צוריק. איידער עס האָט זיך אָנגעהויבען די האָסע. אָבער עס איז פאַרלויפיג נישט זיכער צי די האָסע וועט טאַקע נישט צורגעהן ביז צו יענע נידריגע פרייזען, ווארום די טענדענץ איז ווייטער שוואַך און די פרייזען פאַלען מיט יעדען טאָג.

כדי דאָס צו מאַכען נאָך פערשטענדליכער וועלען מיר ברענגען אייניגע פערגלייכס-פרייזען:

מיט 8 וואָכען צוריק איז ביינוואָל געשטאַנען אין ניו-יאָרק צו 5,90 דאָל. וואָס איז ביי דער לעצטער האָסע דערגאַנגען ביז 8,05 דאָלאַר.

ווי מען זעהט געהט די בעסע אויף ביינוואָל אַזוי שנעל, פונקט ווי די האָסע איז מיט עטליכע וואָכען צוריק צוגעגאַנגען שנעל. עס קאָן מעגליך זיין, אַז אין עטליכע טעג אַרום וועט מען שוין צוריק האַלטען ביי די נידריגע פרייזען.

עס איז דעריבער פערשטענדליך, אַז די פרייזען פון מאַנופאַקטור-סחורות וועט ווערען ביליגער און דאָס ערגסטע עס וועט ווידער אויפבליהען די קאָנקורענץ צווישען די פאַבריקאַנטען.

די פעסטע פרייזען שוין מאַנופאַקטור מוז אַ ליאַדע טאָג זיך איינברעכען.

וואָס מוזען די סוחרים דערפון אַרויסלערנען?

מען דאַרף פערדאָפּלען די אויפמערקזאַמקייט אין האַנדעל און אַפילו איצט, אין גאַנצען ברען פון סעזאָן דאַרף מען זיין צוריקגעהאַלטען מיט׳ן איינקויפען סחורה.

שוין אין דער היינטיגער וואָך האָט זיך בולט אַרויסגעוויזען אין דער מאַנופאַקטור-בראַנזשע די שוואַכע פרייזען-טענדענץ, די פאַבריקאַנטען און די גרויסע הורטאָווניקעס זענען געוואָרען שטאַרק נאָכגיביגער, מיט די פרייזען, די גרויסע פאַבריקאַנטען אין לאָדז האָבען שוין אַראָפּגעלאָזט פון די פרייזען צו 3 ביז 5 פּראָצענט פון די פרייזען, אָבער עס איז פאָרצוזעהען אַז נאָך אייניגע פּראָצענט וועלען מוזען אַראָפּ פון די פרייזען.

די סוחרים האַלטען זיך ביים סיסטעם פון איינקויפען ווייניג, נאָר אַזוי פיל סחורה וואָס איז נויטיג אויף 8 טעג צום האַנדלען. אין די ווייטע קאַנטען בעזאָרגען זיך די סוחרים מיט סחורה אויף צוויי וואָכען צייט. ווארום אַ חוץ דעם, וואָס די פרייזען טענדענץ איז שוואַך, איז עס נאָך מעגליך, אַז די פאַבריקאַנטען זאָלען אַרויסלאָזען ראַמשירטע סחורות אויף ביליגע פרייזען. די דאָזיגע ראַמשירטע סחורות וועלען געוועהנליך קומען אין עטליכע וואָכען אַרום.

די שוואַכע טענדענץ אויף די פרייזען האָבען אַ־רנישט צו טון מיט די האַנדעלס - בעדינגונגען וועלכע זענען ווייטער געבליבען שווערע. מען פּאָדערט קאַסע. גאָר ווייניג סוחרים בעקומען קרעדיט אויף 4-5 מאָנאַטען, מוזענדיג צאָהלען אַ טייל אין מזומנים, פאַר קאַסע ווערט גענומען מיט 4-5 פּראָצענט טייערער ווי פאַר וועקסלען.

אין דער היינטיגער וואָך איז געווען אַ גרויסע פּאָדערונג אויף אַלערליי ווינטער-סחורות, מען האָט געקויפט מייסטענס געמוסטערטע לייכטע באַרכאַנעס וועלכע זענען פיל געקויפט געוואָרען. דעריבער האָט מען בעמערקט אַז מען וואָלט פיל מעהר געלייזט, ווען די פרייזען טענדענץ וואָלט נישט געוואָרען שוואַך.

מען האָט גרויסע האָפנונגען, אַז דער איצטיגער סעזאָן אין דער מאַנופאַקטור-בראַנזשע וועט זיין אַ גוטער.

וואס יעדער סוחר און האנדווערקער דארף וויסען

נייע פערוואלטונג אין שטעפער-צעך

די טעג איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע גענעראַל-פערזאַמלונג פון שטעפער-צעך אין לאָדז. נאָכ׳ן איבערגעבען דעם טעטיגקייטס-בעריכט פאַר׳ן יאָהר 1931 איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס סטאַרשי פון צעך ה׳ מ. פרינץ, אַלס פאָדסטאַרשיס די ה״ה א. מוראוויעצקי, י. גלאַס און פ. מילשטיין. אין דער פערוואַלטונג: די ה״ה מ. קליינמאַן, מ. גרונדמאַן, ד. איצקאָוויטש, מינקאָווסקי, ליזעראָוויטש און מעפען. אַלס קאַנדידאַטען: די ה״ה ענגלישער, ראַקאָטאָוויטש, מליניקיעוויטש. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: די ה״ה בעקערמייסטער, צימבערקנאָפּף, זיסמאַן. אין שידס-געריכט: די ה״ה ל. אָדערבערג, גרונדמאַן און פרינץ.

דער סעזאן אין דער טריקאטאזשען-בראנזשע

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן ווינטער-סעזאָן, אַרבייטען די טריקאָטאַזשען-פאַבריקען, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין פערבאַנד פון די שטריקערס, פולע 6 טעג אין וואָך. די אינטענסיווע אַרבייט פערטייטשט זיך דערמיט, אַז צוליב די שעהנע וועטערען האָבען די פאַבריקאַנטען נאָך גאָרנישט געהאַט געאַרבייט אויף ווינטער. דער ווינטער מוז אָבער קומען און די פאַבריקאַנטען האָבען קיין שום סחורות נישט אויף לאַגער.

די סוחרים האַלטען זיך דערווייל אָפּ פון קויפען, ווייל די היגע פּראָדוצענטען האָבען געהעכערט די פרייזען, וועלכע בעטרעפען איצט מיט 8 פּראָצענט מעהר ווי די פאַראיעהריגע.

דאַגעגען לאָזט זיך בעמערקען אַזאַ ערשיינונג, אַז די קליינע טריקאָטאַזשען-פאַבריקאַנטען מוזען איצט וועניגער אַרבייטען, ווייל צוליב די העכערונג פון די פרייזען אויף גאָרן, קענען די קליינע פאַבריקאַנטען נישט קאָנקורירען מיט די גרויסע.

וועגען פערהאלטען ארבייטס-לוין

אַ כאַראַקטעריסטיש רעכטליכע סיטואַציע שאַפט דאָס אַרטיקעל 59 פון נייעם שטראָף-קאָדעקס, לויט וועלכען עס ווערט פערמשפּט מיט אַרעסט ביז 3 מאָנאַטען אָדער צו אַ געלד-שטראָף ביז 3 טויזענד זל. פאַר איינהאַלטען אָדער אויסהאַלטען אויף אַ ביזוויליגען אָדער גרינגשעצענדען אופן די גאַנצע אָדער אַ טייל שכירות פון אַרבייטער. דיזעלבע שטראָף קומט אויך פאַר אַליינוויליג אָהן אַ פריהערדיגער קינדיגונג, רייסען דעם אַרבייטס-לוין, פאַר צווינגען דעם אַרבייטער צו נעהמען זיינע שכירות און וועקסלען אָדער סחורה אָנשטאָט אין געלד.

פון דעם אַרטיקעל פון שטראָף-געזעץ איז צו זעהען, אַז אויב מען וויל מאַכען אַ רעדוקציע פון דער פּענסיע, מוז מען פריהער קינדיגען דעם אַרבייטער אָדער אַנגעשטעלטען און גלייך מעלדען, אַז ער קען ווייטער בלייבען אויפ׳ן פּאָסטען, אויב ער וועט מסכים זיין אויף אַ קלענערען לוין. מען קען אויך רייסען דעם לוין, אויב ביידע צדדים זענען דערויף מסכים.

וועגען נישט איינצאהלען אפגערעכענטע פערזיכערונגס-געלדער

גאַנץ אָפט טרעפט עס, אַז די אונטערנעהמונגען, וואָס מוזען אָראָפּרעכענען פון די פּענסיעס פון די אַרבייטער און אַנגעשטעלטע די אָפּצאָהלונגען פאַר קראַנקען-קאַסע, „זופּו״ א. א. וו. און זיי צאָהלען נישט איין די דערמאָהנטע געלדער אין די געהעריגע אינסטיטוציעס, זיי האַלטען זיי אויף, צאָהלען מיט פערשפּעטיגונגען.

אַזעלכע פאַלען ווערען פאָרגעזעהען אין נייעם שטראָף-געזעץ, אַרט. 58, און דערפאַר דראָהט מיט אַ שטראָף פון אַרעסט ביז 3 מאָנאַטען אָדער אַ געלד-שטראָף ביז 3 טויזענד זל.

צי קאן מען ליקווידירען א געשעפט אהן א פאטענט?

דאָס געזעץ זעהט נישט פאַר פאַלען וועגען פּאַטענטען אויף דער צייט פון אויספערקויפען די סחורה. עס איז זעלבסטפערשטענדליך, אַז נאָכדעם ווי מען שיקט-אָפּ דעם פּאַטענט אין אַמט און מעלדעט אין מאַגיסטראַט וועגען דער ליקווידאַציע אין דער אינדוסטריע-אָפּטיילונג. קען מען שוין נאָכהער נישט האַנדלען מיט דער סחורה. אויב נאָכ׳ן ליקווידירען בלייבט נאָך אביסעל סחורה, קען מען בעקומען פון אַמט אַנ׳ערלויבניש דאָס אויספערקויפען אין משך פון 30 טעג און מען רעכענט די ליקווידאַציע פון געשעפט, אַז זי איז פאָרגעקומען מיט 30 טעג שפּעטער. עס איז זעלבסטפערשטענדליך, אַז אויב מען וועט שפּעטער טרעפען אין שטוב סחורה, וועט דער אַמט דאָס אָננעהמען, אַז מען האַנדעלט אָהן אַ פּאַטענט און וועט מאַכען דעם געהעריגען פּראָטאָקאָל. די גאַנצע סחורה מוז ווערען אויספערקויפט איידער מען שיקט-אָפּ דעם פּאַטענט, אָדער 30 טעג שפּעטער מיט אַנ׳ערלויבניש פון אַמט.

פרייער גאסן-האנדעל אויף ווסכאדניא-גאס אין די פאר-יום-טוב-טעג

ווי בעקאַנט ווערען יעדען פאַר יום-טוב געמאַכט אינטערווענצען וועגען ערלויבען די יודישע גאַסען-הענדלער פריי צו האַנדלען אין די טעג פון פאַר-יום-טוב. דער צענטראַלער קליינהענדלער-פעראיין האָט אויך היי-יאָהר אונטערגענומען אַזאַ אינטערווענץ, הגם די געוועלב-בעזיצער זענען געגען דעם.

דער ראַטמאַן פון האַנדעלס-קאַמער כאַרי, איז נעכטען געווען ביים שטאָטישען סטאַראָסטאַ און איהם געבעטען, אַזוי ווי אַלע יאָהר, זאָל אויך היי-יאָהר ערלויבט ווערען די גאַסען-הענדלער צו האַנדלען פריי אין די גאַסען אין די ערב-יום-טעג.

די השתדלות האָט געהאַט אַנ׳ערפאָלג און דער שטאָטישער סטאַראָסטאַ האָט ערלויבט צו האַנדלען אויף פּילסודסקיעגאָ גאַס אין פאָלגענדע טעג: דעם 29 און 30 סעפטעמבער, דעם 7, 13, 14, 20 און 21 אָקטאָבער.

צו גרויסע שאצונג פון הכנסה-שטייער

צווישען די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס האָט אַרויסגערופען אַ גרויס פערביטערונג די צו גרויסע שאַצונג פון הכנסה-שטייער פאַר׳ן יאָהר 1931 און דאָס אַדורכפיהרען מאַסענהאַפטע שטייער-עקזעקוציעס.

שוין איצט שיקען די שטייער-אַמטען אַרויס צאָהלונגס-אויפפאָדערונגען אויף הכנסה-שטייער, וועלכער איז ס׳רוב נישט קלענער ווי פאַר׳ן יאָהר 1930 און אין פיל פאַלען נאָך גרעסער.

אַלע סוחרישע אָרגאַניזאַציעס האַלטען, אַז די אָפּשאַצונג איז נישט קיין גערעכטע, אַנווייזענדיג אַז אין הכּכם מיט דער אָפיציעלער סטאַטיסטיק איז אַפילו די צאָהל גרעסערע באַהן-זענדונגען וועלכע האָבען אין יאָהר 1930 בעטראָפען 1246 וואַגאָנעס, אין יאָהר 1931 נאָר 916, די קלענערע באַהן-זענדונגען האָבען אין יאָהר 1930 בעטראָפען 226 וואַגאָנעס, אין יאָהר 1931 נאָר 186. די סוחרישע אָרגאַניזאַציעס פאָרלאַנגען צו פערקלענערן די שאַצונגען.

פון ראש-השנה אן הויבען אין לאדז אן צו פערפליכטען

די נייע פערשארפטע עקזעקוציע-פארשריפטען

פון היינטיגען שבת אָן, דאָס הייסט פון 1-טען אָקטאָבער געהט אַריין אין קראַפט פאַר דער שטאָט לאָדז דאָס נייע געזעץ וועגען פערשאַרפטע עקזעקוציע-פאָרשריפטען פאַר שטייערען, אַלע בעמיהונגען פון די סוחרים-אָרגאַניזאַציעס און האַנדעלס-קאַמער צו לינדערען די דאָזיגע שווערע און האַרבע פאָרשריפטען האָבען דערווייל קיין ערפאָלג נישט געהאַט און שוין פון היינטיגען שבת נעהמען די שטייער-אַמטען איבער די עקזעקוציע פון די מאַגיסטראַט „זופּו״ א.א.וו. און די סעקוועסטראַטאָרען וועלען גיסטראַט-שטייערען, קראַנקען-קאַסע-אָפּצאָהלונגען, זיך שוין פיהרען לויט די נייע פאָרשריפטען.

כדי צו אָרגאַניזירען די נייע אַרבייט פון די שטייער-אַמטען איז קיין לאָדז געקומען אַ ספּעציעלער דעלעגאַט פון פינאַנץ-מיניסטעריום, וועלכער וועט אַלץ אויפ׳ן אָרט איינאָרדנען.

די פערשאַרפטע עקזעקוציע-פאָרשריפטען פערפליכטען שוין אויף דער פּראָווינץ זייט דעם 1-טען סעפטעמבער. דערביי ווענדען די סעקוועסטראַטאָרען אָן די נייע פאַרשריפטען אויפ׳ן שטרענגסטען אופן. אין פיל שטעט זענען איינגעפיהרט געוואָרען די וועגלות און מ׳נעהמט צו סחורות און אַפילו זאַכען פון דער הויז-ווירטשאַפט אין די לאַגערען, ס׳קומען אויך פאַר אויף אַ שנעלען אופן די ליציטאַציעס און מען פערקויפט די סחורות האַלב בחנם.

אויף דער פּראָווינץ זוכט מען שוין אין די קערשענעס און מ׳נעהמט צו דאָס געלד וואָס מען געפינט דאָרט. אין אייניגע ערטער האָט מען שטייער-צאָהלער אַריינגערופען אין אַ טויער זיי בעזוכט, צוגענומען דאָס געלד, ס׳האָט נישט געניצט קיין פערענטפערען זיך, אַז דאָס געלד איז נישט זייערס, נאָר זיי דאַרפען דאָס צו בעצאָהלען אַ וועקסעל.

אויך אין האַנדעל אויף דער פּראָווינץ ווירקען די מאַסענהאַפטע עקזעקוציעס אויף די פרייזען, די סוחרים פערקויפען אונטער׳ן קרן אָדער אָהן פערדינסט אַבי צו בעקומען געלד און צו בעצאָהלען אַ ראַטע פאַר די שטייערען.

די נאַטשעלניקעס שטעלען אָפּ די עקזעקוציעס אויב מען צאָהלט איין אַ ראַטע און פערפליכטעט זיך צו צאָהלען אין אַ דריי וואָכען אַרום אַ צווייטע ראַטע.

די סוחרים ביי וועלכע מען האָט געמאַכט פאַר ענגליכע רעוויזיעס און אַרויסגענומען פון די קערשענעס געלד אויף די שטייערען, זענען געלאָפען אין די אַמטען און פּראָטעסטירט מיט׳ן מאָטיוו, אַז דאָס געלד איז נישט זייערס, נאָר זיי האָבען אויסגעפיהרט אַ פּרעמדער שליחות, אַנדערע האָבען אויפגעוויזען, אַז זיי זענען געגאַנגען צאָהלען אַ וועקסעל.

די אַלע טענות האָבען נישט געהאָלפען, וואָרום דאָס געלד, וואָס מען געפינט ביים שטייער-שולדיגען אין קעשענע ווערט אָנגעקוקט פאַר זיין אייגענטום און מען נעהמט עס צו פאַר פאַראַקטעס.

וועגען טעלעפאן-אפצאהלען

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן רעדוצירען די אינסטאַלאַציע-פרייזען אין די מלוכה׳שע טעלעפאָן-נעצען, אינפאָרמירט מען פון דער לאָדזער פּ.אַ.ס.ט.-אָפּטיילונג, דאָס מען דאַרף זיך נישט ריכטען, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט זאָלען אויך רעדוצירט ווערען די אַבאָנאַמענט- אָדער אינסטאַלאַציע-פרייזען אויף די נעצען פון דער פּ.אַ.ס.ט. מחמת דעם, וואָס אין לאָדז זענען שוין פערקלענערט געוואָרען די אינסטאַלאַציע-קאָסטען, דעם פאָריגען יאָהר, פון 175 זלאָטעס אויף 150.

די סוחרים וועלכע האבען א „ריטשאלט" פון אומזאץ

קען דער שטייער-אמט ענדערען אויף שאצען דעם אומזאץ

מ׳דאַרף נישט מיינען, אַז דער סוחר וואָס צאָהלט איצט אומזאַץ-שטייער לויט אַ פעסטגעשטעלטען „ריטשאַלט״ האָט שוין דעם „ריטשאַלט״ אויף שטענדיג.

ס׳זענען פאַראַן פיל פאַלען, וואָס סוחרים קענען אַפילו אין מיטען יאָהר פערלירען דעם „ריטשאַלט״ און מ׳זאָל איהם אָנהויבען צו שאַצען דעם אומזאַץ.

דער „ריטשאַלט״ ווערט פּרינציפּיעל אַנגעווענדעט, נור צו די סוחרים, וואָס פיהרען זייער האַנדעל פון 1 יאַנואַר 1929 ביז היינט אָהן ענדערונג, פאַר יעדער וויכטיגער ענדערונג אין האַנדעל קען מען אָפּנעהמען דעם „ריטשאַלט״. אין פאָלגענדע פאַלען קען מען אָפּנעהמען דעם „ריטשאַלט״ און צוריק שאַצען לויט דעם אומזאַץ.

1) אויב אַ סוחר ציהט זיך איבער אין אַ נייעם לאָקאַל, מעג אַפילו דער נייער לאָקאַל זיין דער זעלבער וואָס דער פריהערדיגער, אַפילו ווען דער נייער לאָקאַל איז אין דערזעלבער גאַס, פערלירט ער שוין דעם פעסטגעשטעלטען „ריטשאַלט״!

2) ווען דער סוחר ציהט איבער זיין געשעפט אין אַנ׳אַנדער לאָקאַל אַפילו אין דעמזעלבען הויז, נאָר דאָס נייע געוועלב איז אַביסעל שענער למשל ס׳איז אין עק גאַס, אָדער ס׳האָט אַ שויפענסטער און פריהער איז דאָס נישט געווען, איז דאָס שוין אַ מאָטיוו צוצונעהמען דעם ריטשאַלט״.

3) מ׳פערלירט דעם „ריטשאַלט״ אויב אַ סוחר פערגרעסערט זיין לאָקאַל, נעהמט צו אַ צימער, אָדער האַקט אויס אַ שויפענסטער.

4) מ׳קען אויך אָנהויבען שאַצען לויט׳ן אומזאַץ, ווען אַ סוחר הויבט אָן אינדעמזעלבען לאָקאַל צו האַנדלען מיט נאָך אַ אַרטיקעל, וועלכעס ער האָט פריהער נישט געפיהרט. למשל ווען ער האַנדעלט מיט מאַנופאַקטור-סחורות און הויבט אויך אָן צו האַנדלען מיט טריקאָטאַזש, אָדער ווען ער האָט אַ „קאָלאָניאַל-געוועלב״ און הויבט אויך אָן צו האַנדלען מיט זייף אָדער ליכט.

5) מ׳פערלירט אויך דאָס רעכט אויפ׳ן „ריטשאַלט״ ווען מ׳נעהמט צו אַ שותּף צום געשעפט, און מ׳שרייבט איהם אַרויף אויפ׳ן פּאַטענט, אויב מ׳שרייבט איבער דאָס געוועלב אויף אַ קרוב א.א.וו.

בכלל איז דער שטייער-אַמט נישט געבונדען מיט קיין שום זאַך, אויב ער וויל ביי אַ סוחר אָפּנעהמען דעם שוין-פעסטגעשטעלטען „ריטשאַלט״ און אָנהויבען שאַצען לויט׳ן אומזאַץ.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

סעפטעמבער

זון-אויפגאנג 5.28
זון-אונטערגאנג 5.38

דינסטאג
כ"ו
27
אלול תרצ"ב

פון האנדעלס-געריכט

פירמע „גוסטאוו סים" רעגולירט אויף 20 פראצ. — „לודוויק פישער" אליין צוריקגעצויגען די ביטע וועגען „נאדזור"

אויף דער נעכטיגער זיצונג האט דאס האנדעלס-געריכט בעשטעטיגט דעם רעגולאציע-אפמאך פון דער פירמע „גוסטאוו סים", (גדאנסקא 184) לויט וועלכען די פירמע רעגולירט אויף 20 פראצענט אויסצוצאָהלען אין 4 האלביעהרליכע ראטעס.

* * *

דאס לאדזער קרייז-געריכט האט זיינערצייט אנולירט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „משה בראקמאן און מאקס גייזלער".

געגען דער דעציזיע האבען די קרעדיטארען אפגעגעבען אן אפעלאציע פאדערענדיג ווייטער צו פיהרען דעם אופאדלאשטש.

דאס אפעלאציע-געריכט האט אבער אונטערשטיצט די דעציזיע פון לאדזער קרייז-געריכט.

* * *

צוליב דעם, וואס דער סינדיק פון דער אקצ. געז. מיכאל גלאזער, וואלטשאק האט זיך אפגעזאגט פון זיין אמט, איז אויף זיין ארט באמינירט געווארען ד. מייזעל.

* * *

די פירמע „לודוויק פישער" (בוכהאנדלונג — בעזיצער (פיעטריקאווער 47) האט זיך געווענדעט צום געריכט מיט א ביטע וועגען א נאדזור.

צוליב דעם, וואס די פירמע האט די ביטע צוריקגעצויגען איז דער ענין אנולירט געווארען.

* * *

דאס געריכט האט אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „קארל און מארטא הירשמאן" אין פאביאניץ בעשלאסען צוריקצוציהען דעם ערשטען טערמין פון פערעפענטליכען דעם אופאדלאשטש און דעם צווייטען טערמין בעשטימען אויפ'ן 20-טען אפריל 1932.

א יוד מיט א... קאקטוס

און געהאט ער, נעבעך, א מיאוס'ן סוף...

(2) איינער יהודה פייגענבוים פון מילטשאר-סקיעגא 24, האט נעכטען בעזוכט די סאדעריי-אויסשטעלונג אויף פושעיאזד 1.

ער איז זיך אריינגעגאנגען גאנץ מיושבדיג, און בעטראכט די פערשידענע צמחים און פרחים, וואס די פוילישע ערד גיט אלץ ארויס, און פלוצים האט זיך זיין בליק אפגעשטעלט אויף א חברה „קאקטוס-לעך", וואס ס'איז זיי גוט צוצוליגען צו געשוירלעכצען...

קוק אהער, קוק אהין — איז איהם איין קאקטוס ספעציעל געפעלען געווארען. ד.ה. ער האט ביי איהם שטארק נושא חן געווען אין די אויגען, און ער האט ביי זיך בעשלאסען:

— א גרויסע מעשה... וועל איך זיך נעהמען אזא קאקטוס'ל פערגעבען...

און געטראכט און געמאכט: גענומען דעם קאקטוס אונטער דער פאלע, און הלך יהודה — דער יהודי האט זיך געלאזט אוועקגיין.

דארף אבער טרעפען אן'אומגליק, אז ער שטויסט זיך צוזאמען מיט אן'אריינגעהענדען גאסט (כמה שנאמר: ויתרוצצו...) און ר' יהודה האט, פאר קיין יוהען געדאכט, אז קוויטש געטון, אז מ'האט געקאנט מיינען, ער האט דערזעהען די באבען פון יענער וועלט, אדער להבדיל, היטלער'ן פון דער וועלט...

וואס איז געווען די מעשה? וואס איז געווען דאס געשריי?...

גאר פשוט: איהר ווייסט דאך, די קאקטוסען האבען בטבע שארפע שטעכערס, — האבען די דאזיגע שטעכערס אזא שטאך געטון ר' יהודה'ן אין דעם פליישיגס אריין, אז עס איז איהם געווארען פינסטער פאר די אויגען...

און דא, פערשטייט זיך, איז ער געגאנגען פערשיט.

פאליציי האט איהם געבעטען צו זיך, ווי איינער זאגט: „פראשע באַרדזא"..!

נאכלעסיגער הויז-בעזיצער

וואס צוליב איהם איז אומגעקומען א קליין קינד

(2) דעם 8 מאי ה. י. האט זיך אויף נייארזשעווסקא 25 געשפילט, אויפ'ן הויף, אונטער דער אויפזיכט פון זיין מוטער, דער 2-יעהריגער יאן-זדזשיסלאוו פאוולאק.

יאגענדיג זיך נאך א פילקע, איז דאס יונגעלע אריינגעפאלען אין אפענעם פילטער.

מ'האט איהם שוין פון דארט ארויסגענומען א טויטען.

דער ווירט פונ'ם הויז, אסוואלד האפמאן, האט דעריבער — פאר נאכלעסיגקייט הייסט עס — בעקומען נעכטען פון געריכט א חודש צו זיצען.

בעשטראפט א וואכערניק

(2) איינער, אן'אלטער אזארקאווער וואכערניק מיט'ן נאמען ווילהעלם פירגעל, וועלכער האט זיינע קרבנות טראקטירט אויף אן'אמת'ן אינקוויזיציע-אופן, איז נעכטען געשטאנען פאר'ן לאדזשער קרייז-געריכט, און בעקומען א פסק צו בעצאהלען 500 זלאטעס אדער א חודש צו זיצען.

עלעקטרישער דראט דערהרגעט א קליין מיידעלע

(2) רוג קעלמא און קאשיקאווא האט זיך איבערגעריסען אן'עלעקטרישע דראט און שטרעליך געטראפען די 8-יאהריגע העלענא טאלאר, וועלכע איז צוריקגעגאנגען פון דער שולע.

די דער'הרג'עטע מיידעלע האט מען אפגעפיהרט אהיים, אויף שקאלנא 4.

פאר פעלשען זשירעס

פערהעלטנישמעסיג א קליינע שטראף.

(2) דער קאנסטאנטינער איינוואוינער מאקס וואובס האט בשעתו ביי איינעם געבארגט 500 זלאטעס און געגעבען דערפאר וועקסלען אויף דער דאזיגער סומע מיט א פאלשער זשירא.

הגם ער האט ערב'ן צאהלונגס-טערמין געווארענט, אז די זשירעס זענען פאלשע, איז ער נעכטען געשטאנען פאר'ן געריכט, און בעקומען א פסק — 6 חדשים צו זיצען.

5897

„FILHARMONJA"
Dyr.: Alfred Strauch. Tel. 213-84

דער שטאלצער יוד, וואס טראגט איבער דער וועלט הויך זיין יוד. נאמען, דער געקרוינטער פרעמיער פון העכסטען געזאנג-טעמפעל, פון דער מילאנער אפערע „La SCALA"

וויטאריא ווינבערג

טרעט אויף דינסטאג, דעם 4-טען אקטאבער, 8.30 אווענד

אין א גרויסן קאנצערט פון אפערן-אריעס און לידער. :—:

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

אוי, דאס דירה-געלד!

עס קומען פאר פערזאמלונגען נאך פערזאמלונגען

(2) לעצטענס איז פארגעקומען א קאנפערענץ אין געזעלשאפטליכען פערבאנד פון לאקאטארען און סובלאקאטארען (אויף וואולטשאנסקא 77), וואו עס זענען ארומגערעדט געווארען ענינים, וואס זענען פערבונדען מיט דער רעדוקציע פון דירה-געלד און מיט'ן אפהאלטען די עקסמיסיעס אויף דער צייט פון 1 אקטאבער ביז'ן 31 מערץ ק. י.

אין דער פערזאמלונג האבען אנטיילגענומען פארשטעהער פון בעזונדערע פעראיינען, און צ. א. פון לאקאטארען פון די מאגיסטראט-הייזער אויף פאלעשיע, פון „זופו" און פון דער געז. „לאקאטאר".

ס'איז בעשלאסען געווארען ארויסצושיקען קיין ווארשא א דעלעגאציע, בכדי צו אינטערווענירען אויסנייע וועגען פערקלענערען דאס דירה-געלד, ווי אויך וועגען בענייען דעם דעקרעט פון אפשטעלען עקסמיסיעס אויף פיל-צימערדיגע וואוינונגען און אין וואוינונגען פון נייע הייזער.

בסך הכל צוגענומען 75 גראשען

און אז מ'וועט זיי כאפען, וועלען זיי געשטעלט ווערען פאר א שטאנד-געריכט

(2) מיר האבען נעכטען געשריבען וועגען דעם באנדיטען-אנפאל אויף מאזורסקא גאס 25, ווי-אזוי די באנדיטען האבען מיט אייזענס בעטויבט איינעם, וולאדיסלאוו קראוטשיק און אויסגעטון איהם נאקעט, ווי די מאמע האט איהם געהאט.

אין שפיטאל איז קראוטשיק געקומען צו זיך, און מ'האט זיך דערוואוסט, אז ער האט פערמאגט אינגאנצען 75 גראשען, און דאס האבען ביי איהם די באנדיטען, הוץ די זאכען, צוגענומען.

ער האט אויך דערקלעהרט, אז אנפאלער זענען געווען דריי, און איינעם פון זיי קען ער: ער הייסט סטעפאן טענקיס (מאזורסקא 34).

מ'האט זיי דערווייל נישט געכאפט, אבער טאמער כאפט מען זיי, וועלען זיי האבען צו טון מיט א שטאנד-געריכט.

דערשאסען אויף א שמחה

מאניפולירענדיג מיט דעם אומלעגאלן רעוואלווער

(2) בעת א חתונה אין ראקיטשינער קלויסטער (בזשעזשינער קרייז), האט איינער פון די משורע'ן חתונה-געסט, דער 29-יעהריגער יוזעף פיעקארעק אנגעהויבען צו מאניפולירען מיט זיינעם א רעוואלווער, — וועלכען ער האט אגב געהאט אויף אן'אומלעגאלען אופן, — און נישט ווילענדיג האט ער צוו יימאל אויסגעשאסען.

איין קויל האט געטראפען דעם ראקיטשינער פויער מארצעלי סטאשא, און אוועקגעלייגט איהם א טויטען אויפ'ן ארט.

פיעקארעק איז ארעסטירט.

DR. MED. J. LUBICZ

כירורג-ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: וויקלארקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענט און פיס, גארסעטען א. א. וו.

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר

אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנפעטאנטינער)

טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אן אין לעשניצע זגערזשער 17 פון 11—2.

אין כעלמי פון 8—9 פריה.

רעגיסטראציע פון יאהר-גאנג 1914

תיינט, דינסטאג, ד. 27 סעפט. דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע יונגלייט פונ'ם יאהרגאנג 1914 וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 5-טען קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די ליטערעס:

O P R

און פון 14 קאמיסאריאט:

A B C D E F G

מארגען, מיטוואך, ד. 28 פון 5 קאמיסאריאט:

S Sz T

און פון 14 קאמיסאריאט:

H Ch I J K L Ł

מ'דארף מיט זיך מיטברענגען אלע נויטיגע דאקומענטען.

א דאנק פון ל.א.פ.פ.

פאר דער מיטווירקונג אין דער געגען-גאז-וואך אין לאדז

דער וואיעוואדישער קאמיטעט פון ל.א.פ.פ. דאנקט דורך אונזער צייטונג אלע אינסטיטוציעס, ארגאניזאציעס, פעראיינען און אלע פריוואטע פערזאנען, וואס האבען זיך בעטייליגט אין דער ארגאניזירונג פון דער געגען גאז-וואך אין לאדז.

וועגען דערנעהרען די קינדער פון די פאלקס-שולען

מארגען א זיצונג פון שול-ראט

(א) מארגען, מיטוואך, 7 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון דער שול-אפטיילונג ביים מאגיסטראט (פירמאוויטשא 10) א זיצונג פון שול-ראט, אויף וועלכער ס'וועט בעטראכט ווערען די דערנעהרונגס-פראגע פאר די ארימע קינדער פון די פאלקס-שולען.

פלייש זאל ביליגער ווערען

(2) היינט 1 א זייגער וועט פארקומען א זיצונג פון דער צעניק-קאמיסיע, כדי צו פעסטשטעלען א פרייז אויף פלייש.

די זיצונג איז צוזאמענגערופען געווארען אויף דער איניציאטיווע פון מאגיסטראט.

פאגאטאוויע ארבייט מעשים

מען לאזט זי נישט. הלילה, שטעהן ליידיג

(2) אויף וואיטאווסקא 11 האט מען נעכטען ביינאכט גוט צושלאגען די פרוי גענאוועפא הילער. דאס איז סתם אזוי!

ווידער האט מען בעת א פרעהליכער סעודה שטארק צומקלט און צוטריבערט אנטאני סטאנטשיק'ן (פון אנדזשעיא 50) און עדוואורד רעסעל'ן (פון קאלישער 5).

אויף קאפערניקא 34 איז אויך פהערגעכטען אין אווענד פארגעקומען א בראנפען-שמחה, און אז ס'איז געווארען „כטוב גוים ביין" איז אויסגעבראכען א מאסען-געשלעג מיט מעסערס און אנדערע מעטאלענע כלים...

אויפ'ן שלאכט-פעלד זענען געפאלען 6 פערשוין, ווי די בערען, און פאגאטאוויע האט געהאט יומא-דפגרא-ארבייט.

בעקומען מיט א מעסער

(2) נעבען צעגעלנא 4 האט דער 20-יאהריגער לעוועל האמבורגער, פונ'ם זעלבען הויז, בעקומען מיט א מעסער אין זייט.

מ'האט איהם געגעבען הילף אין דריטען קאמיסאריאט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאצפערקעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקעוויטש (קאפערניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), סאקאלעוויטש און שאט (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ פעטריקאווער 193), ריכטער און לאבאדא (11 ליסטאפאד 86).

ענטדעקט א שייקע גנבים און פאסערס,

וואס האבען אויסגעפיהרט די גנבה אין פאוסטס וואוינונג אין פאביאניץ

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער גרויסער גנבה אין דעם פאבריקאנט פאוסטס וואוינונג אין פאביאניץ איז דער פאליציי געלונגען צו ארעסטירען די גנבים און די פאסערס.

ביז איצט זענען ארעסטירט געווארען די גנבים: זלמן שטיינהארט, אברהם קאן, משה קאצער און ליפמאן קורעק, און די פאסער'ס מרדכי לעווקא ביטש און פייוועל וויגער'ט ביי וועלכע מ'האט געפונען די געגנבעטע זאכען — אלע פון לאדז.

אבערקאנטער מ. פאדראבינעק

דאווענט די ימים הנוראים אין פילהארמאניע

דער בעריהמטער ביאליסטאקער אויבער־קאנטאר ר' מאיר פאדראבינעק וועט אויך היי־יאהר דאווענען אין די ימים־נוראים אין פילהארמאניע. קאנטאר ר' מאיר פאדראבינעק נויטיגט זיך נישט אין קיין רעקלאמע, די טויזענדער מתפללים, וואס שיהלען אן יאהר־יעהרליך דעם בית־תפילה אין פילהארמאניע ווייסען גאנץ גוט אפצושאצען ר' מאיר פאדראבינעקס טאלאנט אלס חזן פון א הויכע מדרגה זיין מתיקותדיג דאווענען, זיינע הארציגע תפילות און נגינה זענען מסוגל צו ברענגען די מתפללים אין א אמת'ער רעליגיעזער בעגייסטערונג.

דעריבער איז זיכער, אז די מתפללים וועלען מיט גרויס צופריעדענהייט אויפנעהמען די ידיעה, אז ר' מאיר פאדראבינעק דאווענט אויך היי־יאהר אין לאדז.

בעזונדערס ווען די בילעטען פון בית־תפילה אין פילהארמאניע זענען היי־יאהר בעדייטענד רעדוצירט געווארען.

פון בית תפילה אין פילהארמאניע

אלע נדרים און נדבות אין די ימים נוראים בעשטימט לטובת דעם קרן קימת לישראל

מיט צוויי יאהר צוריק האט דער קאמיטעט פון בית־תפילה אין פילהארמאניע זאל בעשלאסען ליכב'ן 20־יעהריגען יובילעאום פון בית־תפילה, צו בעשטימען אלע נדרים אין די ימים־נוראים לטובת דעם קרן קימת לישראל.

דאס האט זיך אויך איבער־געחזר'ט דעם פאר־אנגענעם יאהר, און אויך היי־יאהר האט דער קאמיטעט ווידער בעשטימט אלע נדרים לטובת דעם קרן קימת און הערמיט געמאכט דעם דאזיגען אקט פאר איינעם פון די שעהנסטע טראדיציעס אין בית־תפלה.

א נישט־געלונגענע „שיך־טראנזאקציע"

אויף פראנט פיעטריקאווער גאס

(ב) פערגאנגענע נאכט האבען גנבים אויסגע־ליטען א שויב פון גרענדזשינסקיס שיך־געשעפט, אויף פיעטריק. 53, זיי זענען אבער פלוצלונג גע־שטערט געווארען און אנטלאפען מיט אנ'אויסא.

ביי נערוועז־רייצבארקייט, קאפ־שמערצען, שלאפלאזיגקייט

מאמקמס, נידערגעשלאגענקייט, מורא-געפיהל - האט מען אין דעם נאטירליכען ביטערוואסער

Franciszka Józefa

א הויזמיטעל אין דער האנד, וואס ווירקט אין אלע הינזיכטען זעהר ערפאלגרייך. — צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד־אפטעקעס.

דרייסטע איינברוך־גנבה אין בראמבערג'ס פוטער־געשעפט

גנבים צוגענומען פוטער פאר 10,000 זל.

(2) נעכטען אינדערפריה איז די פאליציי אלאר מירט געווארען צוליב אנ'איינברוך־גנבה, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אין פוטער־געשעפט פון דער פירמע א. בראמבערג, אויף פיעטריקאווער 31, ווי די פאליצייאישע אויספארשונג האט פעסט געשטעלט האבען זיך די גנבים אריינבעקומען אין בראמבערגס געשעפט, וואס געפינט זיך אין פראנט ערשטען שטאק, דורך א לעדיגע שכנהשע וואוינונג, וואס ווערט איצט רעמאנטירט. די גנבים האבען צו־גענומען פוטער אין דער ווערט פון צעהן טויזענד זלאטעס.

די רעוויזיעס וואס די פאליציי האט אדורכגע־פיהרט אין די גנבהשע מליגות, האבען דערוויל נים געבראכט צו קיין רעזולטאט.

אויפגעהאנגען זיך צוליב א בלבול

איז אויספיהרען גנבות

(א) אין רודא פאביאניץ האט זיך אויפגעהאנגען דער צוואנציג־יעהריגער ארבייטער פעליקס מאטור־שאק. די סיבה פון דעם טראגישען שריט איז עס וואס זיינע חברים האבען איהם פערמסרט פאר'ן בעל־הבית, אז ער פיהרט אויס סיסטעמאטישע גנבות, וואס ס'האט זיך אגב שפעטער ארויסגעווי־זען פאר פאלש... דער יונגערמאן האט זיך אבער אזוי שטארק איבערגענומען מיט דעם בלבול אז ער האט זיך אויף זיין אייגענעם פאסעק אויפגעהאנ־גען.

דעם דאקטאר פון דער פאגאטאוויע איז גע־לונגען איהם אפצוראטעווען.

וואס ווערט ווייטער געטון מיטן גע־ניאלן הערשעלע סאכאטשעווסקי

מיר האבען שוין בשעתו געשריבען וועגען דעם פענאמענאלען רעכען־קינסטלער וועגען דעם וואונ־דער פון היינטיגען יאהר־הונדערט, דעם לאדזער 7־יעהריגען הערשעלע סאכאטשעווסקי.

מיר האבען אנגעוויזען, אז דאס וואס דער גענ־יאלער קליינשקער רעכען־קינסטלער בעווייזט שוין היינט מיט זיין יונג קעפעלע איז דאס גרעסטע וואונדער פון היינטיגען יאהרהונדערט. הערשעלע סאכאטשעווסקי האט א פענאמענאלען זכרון, ער דאפעלט אויף אויסווענדיג אין א רעקארד־צייט מיל־יארדיגע ציפערען און מאכט קיינמאל נישט קיין טעות, זיין קונסט זיינע פעהיגקייטען דארף מען זעהען, ווייל די לאזען זיך נישט בעשרייבען און אלץ מאכט ער מיט אזא קינדערישער נאיוויטעט, אזוי ווי ער וואלט זיך געשפילט אין בלינדע קוה אדער עפעס אנדערש.

אין דערוועלבער צייט ווען מיר האבען אנער־קענט אלע די פעהיגקייטען פון דעם רעכען־פענאמאן האבען מיר גלייכצייטיג אויסגעדריקט אונזער פער־וואונדערונג, ווי אזוי מ'קען ערלויבען, אז מיט דעם קליינעם הערשעלע זאל מען אנהויבען צו האנדלען, אז מ'זאל איהם ארומפיהרען פון שטאט צו שטאט און זאל וועגען אנ'אביעקט פון פערדינען מיר איהם געלד. מיר האלטען זיך נאך ווייטער ביי דערזעלבער מיינונג, מיר האלטען, אז דאס וואונ־דער־קינד דארף קומען אונטער דער אויפזיכט פון דאקטוירים און פעדאגאגען, כדי זיין גרויסער טאלאנט זאל זיך ווייטער נארמאל ענטוויקלען.

צום גליק האבען די וואס האבען דאס רעכט אויף הערשעלען דערהערט אונזער אפעל און דאס קינד ווערט איצט געווענדעט אויפ'ן ריכטיגען וועג. מיט דעם קינד האט זיך פעראינטערעסירט דער דירעקטאר אלפרעד שטראוך, וועלכער האט בע־שלאסען דעם פענאמען צו העלפען אין זיין ווייטער־דיגער ענטוויקלונג, דער ווייטערדיגער פלאן איז, אז הערשעלע דארף פאהרען קיין ווארשא, וואו ער וועט אונטערזוכט און געפארשט ווערען דורך ספעצ־יאליסטען דאקטוירים און פעדאגאגען, וועלכע וועלען דארפען בעשטימען דעם קינדס נאהענטע צו־קונפט.

דאס אלץ פערלאנגט אבער געלד, און פיל געלד, און כדי דעם וואונדער־קינד צו געפען די מעגליכקייט אנצוהויבען זיין נארמאלע אויסבילדונג גיט הערשעלע היינטיגען מיטוואך א סעאנס פון זיין רעכען־קונסט, וואו דער ברייטער עולם וועט זיך קענען איבערצייגען אין זיין פענאמענאלע פעהיג־קייטען.

אבלאווע און ארעסטען אין כאיני

(2) אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע אנפאלען אין כאיני, האט די פאליציי די פערגאנגענע נאכט אדורכגעפיהרט אנ'אבלאווע, און ארעסטירט פיל פערדעכטיגע פערשוינען.

ביי א „קונה הכל" איז קראוואטע אויך אנ'ארטיקעל...

(א) דער קראוואטען־מאכער חיים אורבאך, פון באוואַ 4, האט נעכטען מיט זיינעם אנ'ארבייטער אפגעשיקט א פעקעל קראוואטען צום סוחר שפיצ־בערג, אויף ציגעל־גאס 19. אויף דער גאס איז דער ארבייטער אפגעשטעלט געווארען פון אנ'עלעגאנט געקליידעטען יונגערמאן, פארשטעלט דיך זיך אלס דער סוחר שפיצבערג, האט ער ביי איהם צוגענומען דעם פעקעל און קוויטירט.

ערשט שפעטער האט זיך ארויסגעשטעלט אז ער איז געפאלען א קרבן פון אנ'אפעריסט.

געפונען דעם טויט אונטער די רעדער פון א לאסט-אויטא

(2) אויפ'ן שאסעי צווישען גלאָווגע און לוויוויטש, איז דער פויער קאנסטאנטי נורמאן איבערגעפאהרען געווארען פון א לאסט-אויטא, און איז אויפ'ן ארט דערהרג'עט געווארען. דער אויטא איז נעלם געווארען.

גוט מארגען!

גאנדהי הונגערט!..

ענגלאנד, די מעכטיגע בריטישע מלוכה האט א ציטער-געטון — גאנדהי הונגערט! דער אינדי־שער נביא קעמפט נישט מיט קיין הארמאטען, נישט מיט קיין קולען-ווארפער'ס נישט מיט קיין גיפטיגע גאזען — הונגער! גאנדהי האט זיך איינגע'עקשנט; אויב זיין וואהל-פראיעקט וועט נישט אקצעפטירט ווערען פון דער ענגלישער מאכט, וועט ער פאס־טען ביז צום טויט.

ענגלאנד ציטערט פאר גאנדהי'ס תענות

נישט נאר ענגלאנד. אלע פערפאלגטע מיט שפאנונג גאנדהי'ס תענות — א נייע געוועהר אין די הענד פאר פערפאלגטע און אונטערדריקטע: פון איצט-אן, וועט מען מעהר נישט שרייבען קיין מעמאריאלען, מ'וועט נישט מאכען קיין אינטער־פעלאציעס, מ'וועט נישט ארגאניזירען קיין שטריי־קען — מ'וועט הונגערן!..

וועלען די לאקאטארען האבען א טענה וועגען דעם צו הויכען דירה-געלד, וועלען זיי נישט שיקען קיין דעלעגאציעס קיין ווארשא, מ'וועט נישט זאמלען קיין אונטערשריפטען אויף פראטעסטען — מ'וועט הונגערן!..

וועלען די סוחרים פיהרען א קאמף נעגען דעם נייעם עקועקוציע-געזעץ, וועלען זיי נישט דארפען ווארטען אויף די סוחרים-פעראייניגען ביז זיי וועלען זיך פעראייניגען צו א „געמיינזאמע אקציע". און צום סוף וועלען זיי שרייען הורא אין ערמעל אריין — די סוחרים וועלען זאגען: — מיר הונגערן!..

וועלען די ארבייטער ארבייטען פאר הונגער-לויגען, און די פאבריקאנטען, די ברויט-געבער, וועלען קאלקולירען די פרייזען פון די סחורה אויפ'ן חשבון פון די ארבייטער-מאגענ'ס, וועלען זיי נישט דארפען שטרייקען — זיי וועלען הונגערן!..

דער הונגער פון די ארבייטער וועט זיין א שווערער קלאפ" פאר די פאבריקאנטען. מיט טרעה־רען אין די אויגען, וועט פאזנאנסקי, צי שייבלער, צי אסקאר קאן זיך בעטען ביי די „גולנים", די ארבייטער: — האט רחמנות, קינדערלעך, פערבי־טערט אונז נישט דאס לעבען, געמט עפעס אין מויל אריין! אפשר א גלעזעל קאווע מיט טשאס־טעס? אפשר א שנעפסעל מיט איבערבייסעכץ? אפשר א פארטעלע געמוזעס מיט קאמפאט? — אזוי וועלען זיך די „אומגליקליכע" פאבריקאנטען בעטען, און זיי, די „גזלנים", די ארבייטער וועלען זיין עקשנותדיג, און אין איין קול וועלען זיי טענהן: ניין, מיר עסען נישט — מיר הונגערן!..

נישט נאר ענגלאנד — די גאנצע וועלט פערפאלגט מיט דער גרעסטער שפאנונג מאהאטמא גאנדהי'ס הונגער...

אב-נער.

א גנבה

(2) ביי מ. פיק, שפינערייז-אינהאבער פון קארלעווסקא 38, האט מען נעכטען ארויסגע־גנב'עט א שטיק סחורה און 30 קילא גארן.

ר. איזראעל

דאס בופעט-מיידעל

א סענסאציאנעל־עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

(127

דער פראקוראר האט דיקטירט דעם פראטאקאל פון דער אינספעקציע און דער נאטשעלניק האט געשריבען, דער פראטאקאל איז אויסגעפאלען זעהר גוט. ס'זענען אויסגערעכענט געווארען לויטער מע־לות, ביים סוף ווען מ'האט שוין געהאלטען ביים אונטערשרייבען, האט דער פראקוראר פלוצלונג א פרעג געגעבען:

— יא, איך האב אינגאנצען פערגעסען, וואו האט איהר איזאלירט דעם קראנקען ארעסטאנט לא־ביוראווסקי, וועלכער האט היינט נישט געקענט בע־קומען קיין זעהונג מיט זיין מוטער?

דער נאטשעלניק סאבטשאק האט אנגעהויבען צו שטאמלען, געוואלט עפעס זאגען, אבער קיין שום תירוץ האט זיך איהם נישט געלעגט אויפ'ן צונג. ער האט נישט געקענט ארויסרעדען קיין פיפס ווערטער, וועלכע זאלען זיך בינדען איינס מיט דאס אנדערע.

— וואס איז דא פארגעקומען, האט דער פראָ־קוראר שוין שטרענגער געפרעגט, באלד דעם גאנ־צען אמת מוז איך וויסען, קיין שום תירוצים וועלען איצט גארנישט העלפען.

סאבטשאק האט געשוויגען, ער האט גאר־נישט געענטפערט.

— ענטפערען, האט דער פראקוראר געשריי־גען און געקלאפט מיט דער פויסט אין טיש, ענט־פערען, וואס דא קומט פאר

— דער פראקוראר, האט סאבטשאק קוים א רויסגערעדט, אי והאלז האט איהם געטרוקענט, דער קאפ האט איהם געהאקט. הער פראקוראר, עס איז געשעהן א שרעקליכע זאך, דער ארעסטאנט לאביוראווסקי איז ענטלאפען...

— ווען? ווען איז דאס געשעהן? ווי אזוי איז דאס געשעהן? פארוואס ווייסען מיר אין דער פראָ־קוראטור וועגען דעם גארנישט, פאר וואס ווייסט די פאליציי וועגען דעם גארנישט. ענטפערען, באלד ענטפערען.

— דאס איז שוין אנ'אלטע זאך, נישט פון היינט. ס'איז שוין עטליכע וואכען, ווי מיר האבען בעמערקט אז לאביוראווסקי איז ענטלאפען.

— פארוואס האט איהר געשוויגען, וואס פאר'א אינטערעס האט איהר, צו אלדי רוחות, צו בעהאל־טען דאס פאר אלעמען.

— מיר האבען מורא געהאט. הער פראקוראר, מיר האבען מורא געהאט דאס צו דערצעהלען, אזא וויכטיגער פערברעכער, פערמשפט אויף טויט שטראף און דאן די שטראף פערביטען אויף אייבי־גע טורמע, מיר האבען מורא געהאט פאר אונזערע פאסטענס.

— נישט אמת, הינטישע זיהן, האט דער פראָ־קוראר געשריגען, נישט אמת, איהר האט איהם אליין בעפרייט, דער טייוועל ווייס איך, צוליב וואס פאר א צוועק, אויב נישט וואלט איהר וועגען דעם אימיצען דערצעהלט. זאגט, וואס ס'איז געשעהן און ווי אזוי ס'איז געשעהען.

— אזוי ווי איך זאג אייך, הער פראקוראר, מיט עטליכע וואכען צוריק איז ער ענטלאפען. דער פראָ־קוראר האט בעשלאסען באלד אויפ'ן ארט אדורכצו־פיהרען די אויספארשונג. ער האט זיך געהייסען וויזען, וואו לאביוראווסקי האט זיך געפונען פאר דעם ענטלויפען און ווי אזוי ער איז ענטלאפען. דער נאטשאלניק האט איהם ארויפגעפיהרט אין קאר צער־צימער און געוויזען, אז לאביוראווסקי האט זיך דא געפונען און פון דאנען איז ער דורכ'ן דאך ענטלאפען, זעהט אויס, אז ער האט געהאט א שטריק לייטער ביי זיך.

— פארוואס איז ער עפעס געזעסען אין דעם דאזיגען קארצער־צימער, איהר האט דאך א פער־ארדנונג דא אהער אין דעם שמוציגען און נאסען לאך קיינעם מעהר נישט אריינצוזעצען.

— ער האט זיך שרעקליך שלעכט אויפגע־פיהרט און איך האב נישט געהאט קיין אנדער עצה. ער האט געמאכט א סוף צו דער דיסציפלין פון אלע ארעסטאנטען, ער האט געבונטעוועט און בכלל אזוי געפיהרט, אז מ'האט איהם געמוזט איי־זאלירען.

— און ער האט אייך טאקע פראוואצירט אז איהר זאלט איהם אריינזעצען אין דעם דאזיגען קאר־צער־צימער, כדי איהם זאל לייכטער זיין צו אנט־לויפען.

— אפשר איז עס אזוי געווען, הער פראקו־ראר, איך האב זיך נישט געכאפט דערויף.

— איהר כאפט זיך אויף גארנישט, איהר דארפט שטיינער האקען אין גאס און נישט איבער־נעהמען קיין פעראנטווארטליכען מלוכה־פאסטען. פארוואס־זשע האט איהר זיך פאר קיינעם נישט ווי־סענדיג געמאכט אז ער איז ענטלאפען, מ'וואלט דאך איהם זיכער צוריק געכאפט. איהר גיט זיך זען אפ א חשבון דערפון וואס איהר האט געטון?

אבער איך גלייב אייך נישט. דאס איז נישט דער גאנצער אמת, איך וועל אייך לאזען אריינזעצען אין דעמזעלבען קאמער, וואו איהר האט כלומרשט גע־האלטען לאביוראווסקין. איך וועל אייך דארטען האל־טען אזוי לאנג, ביז איהר וועט ביי מיר אלץ ארויס זינגען, דאס איז אנ'אונגעהערטער פאל, אזא זאך האט נאך נישט געטראפען, ס'זענען געווען פאלען ווען ארעסטאנטען זענען ענטלאפען, מ'האט באלד גע־זוכט, אמאל האט מען צוריק געכאפט. אמאל נישט. אזעלכע זאכען טרעפען זיך, אבער זיך נישט ווי־סען מאכען, ווען ס'אנטלויפט אזא פערברעכער? נישט אנדערש ווי איהר האט געווען לאזובקע און איהם בעפרייט, אדער גאר צייטווייליג בעהרייט אויף זיין גנבה'שען בנאמנות, און די ביכער זענען אין ארדנונג, אלץ אין דער בעסטער ארדנונג, ער פיגורירט אומעטום, בעקומט צו עסען, געהט אויפ'ן שפאציר, איז דא ביים אפעל, בעקומט מלבושים, אלץ איז אין דער בעסטער ארדנונג. נישט אמת, הער נאטשעלניק סאבטשאק?

דער נאטשעלניק האט איצט שוין אינגאנצען נישט געוואוסט וואס צו ענטפערען, ער האט גע־וואוסט אז ביים פראקוראר זענען נישט פערהאן קיין חכמות. אויב ער זאגט, אז ער וועט ארעסטי־רען, וועט ער דאס טון, איבעריגענס איז עס זיין רעכט און פליכט, אזוי צו טון, אלס די העכסטע גע־ריכטס־מאכט אין דער שטאט. מיט וואס זיך צו פער־טיידיגען האט סאבטשאק אויך נישט געהאט. ער האט דעריבער עקשנותדיג געשוויגען.

— ווער ווייסט אלץ פון דעם געהיימנישפולען ענטלויפען פון לאביוראווסקין האט דער פראקוראר ווייטער געפרעגט.

— אויסער מיר נאר מיין געהילף יאנטשיק.

— רופט איהם דא אריין.

— יאנטשיק איז אריינגעקומען.

(פארטזעצונג קומט).

אויסגעלעדיגט א טאבאק-געוועלב

(2) אין דוד קליינ'ס טאבאק-געוועלב, אויף לימאנאווסקא 73, האבען זיך פע־גאנגענע נאכט אריינבעקומען גנבים און אויסגענומען דעם גאנ־צען טאבאק און 50 זל. געלד. די גנבים איז געלונגען צו אנטלויפען.

א בעל-עגלה אונטער א מאטאציקל

(2) אויף קאנסטאנטינער 38, איז דער 48־יעה־ריגער בעל־עגלה ירוחם פיווגעק, פון דאלגא 12, איבערגעפאהרען געוואר־ען פון א מאטאציקל. א שווער פע־וואונדעטער איז ער אפגעפיהרט גע־וואר־ען אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

איבערגעפאהרען דורך אנ'אויטא

(2) יוזעף רעשקע (זשוראווי 20) איז נעכטען איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא.

ער איז זעהר שווער פערוואונדעט, און מ'האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער שאפער איז אנטלאפען.

דערשאסען א קויהלען-גנב

(2) אויף דער באהן-ליניע גארשקאוויץ — ראספשע האט א קאנוואירענדער פאליציאנט געשא־סען אויף פיער גנבים, וואס האבען ארונטערגע־שאטען קויהלען פון א וואגאן.

איינער פון זיי, וולאדיסלאוו סאטשינסקי פון גארשקאוויץ איז שטערבליך פערוואונדעט געווארען און געשטארבען אין שפיטאל.

די איבריגע 3 האבען בעוויזען צו אנטלויפען.

פון יודישען טעאטער

אין פילהארמאניע ווערט מיט דינה האלפערן און טעם בראנעצקי היינט געשפילט „אויפ'ן שוועל פון זינד" פון ארגענטינער לעבען. מיט'ן אנטייל גאנצען אנסאמבל.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 27 סעפטעמבער

11,58 צייט-סיגנאל. 12,10 טעגליכע פרעסע איבערזיכט. 12,40 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט. 12,45 גראמאפאן-פליטען. 3.40 גראמאפאן-פליטען. 4,40 ספארט-רעפעראט. 5,00 פאפולערער קאנצערט. 6,00 רעפעראט. 6,20 טאנץ-מוזיק. 7,10 פערשי־דענעס. 7,30 קאמוניקאט, פרעסע. 7,45 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, רעפערטואר פון די טעאטערן. 8,00 פאפולערער קאנצערט. 9,50 ראדיא-פרעסע. 9,55 מעטעאראלאגישער קאמוניקאט פאר לופט - קאמוניקאציע. 10,00 טאנץ - מוזיק. 10,40 ספארט-ידיעות. 10,50 טאנץ-מוזיק.

* * *

אויסלאנד

8,00 לאנגענבערג — שילער-אווענד. 8,00 לאנדאן — שומאן - אווענד. 8,30 מיילאנד — אפערעטקע. 8,45 פאריז – סימפאנישער קאנצערט. 8,30 קאפענהאגען – פארטעפיאן-רעטשיטאל.

Dr. med. L. NITECKI
spec. Chor. skórne, weneryczne i moczopłciowe
NAWROT 32, tel. 213-18
przyjmuje od 8—10 rano i od 5-8 wiecz. w niedz. i święta od 10-1 pp. 5546

מענער=היטען
אין גרעסטען אויסוואהל
בעקומט איהר נאר ביי
מ. קאפעלושניק
11=טער ליסטאפאד 8
(קאנסטאנטינער)
5823

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5=טע קלאס — 16=טער טאג

Po 5,000 zł. Nr. 37251 41827 69430 75094 114336 126851.

Po 3,000 zł. Nr. 34807 44215 51148 56636 88931.

Po 2,000 zł. Nr. 23182 24382 31118 39434 51038 510j7 62172 65280 69702 74223 81281 82508 84661 93404 94735 101327 108774 125448 129970 149780.

Po 1,000 zł. Nr. 14398 14933 19187 24140 28992 51854 55906 61341 62014 69109 71583 75162 76753 85656 90720 90866 97374 106330 109230 111159 120997 128110 129420 131952 132525 141168 146025 156598.

Po 250 zł. na N-ry:

62 118 29 92 329 66 76 446 529 34 39 86 95 637 804 63 927 28 55 95 1110 11 46 207 808 95 400 9 505 32 673 784 880 992 2034 174 279 325 75 449 563 632 73 77 718 29 79 804 919 35 59 3016 79 95 378 89 411 76 605 728 53 890 910 17 86 4125 32 88 418 69 557 67 609 24 81 882 940 5019 47 85 119 286 398 428 36 84 573 94 98 786 801 12 81 93 900 7 53 94 6032 78 105 14 279 345 476 531 55 67 86 697 718 57 75 861 964 77 86 7059 90 99 118 30 207 325 63 468 89 634 63 88 724 817 993 8229 336 435 49 96 514 42 60 622 45 761 92 804 36 520 36 83 96 9001 414 49 56 64 553 62 91 611 18 27 90 701 820 39 50 931 97 10065 189 281 320 402 30 36 566 607 59 752 808 40 11129 33 54 55 68 576 92 98 620 942 12157 58 386 425 31 39 54 542 756 57 817 92 923 13074 120 46 240 501 29 30 810 17 38 14053 207 63 66 312 476 503 601 96 720 85 994 15075 76 231 406 18 19 50 644 85 731 39 64 907 37 16006 99 109 42 56 217 76 86 385 526 91 96 703 977 17011 47 280 69 494 581 600 819 18023 39 155 202 93 359 608 18 87 717 28 53 97 19025 197 300 69 84 463 99 503 38 61 81 693 925 20045 170 245 92 379 477 680 704 95 828 93 961 21251 63 335 67 527 48 761 902 23 88 89 22280 314 44 55 418 516 47 703 5 77 840 58 913 34 85 23010 35 98 155 272 417 27 56 583 632 707 805 18 84 86 911 65 69 89 24028 31 71 73 99 133 52 258 95 397 408 28 72 567 625 921 25022 31 71 255 342 89 97 98 761 816 90 902 64 26070 95 144 50 92 229 75 344 63 563 98 624 97 720 897 941 27048 62 178 84 93 325 57 65 87 420 21 681 744 856 939 28048 244 432 612 53 734 69 29011 142 254 304 49 465 514 23 29 30 31 601 66 72 93 94 704 848 982 30071 169 262 303 458 545 637 866 936 31035 66 72 80 98 100 54 248 62 303 625 77 800 3 25 96 952 32105 26 203 59 316 50 431 516 769 99 845 46 64 86 900 57 58 66 33051 130 331 441 54 502 63 609 754 864 77 920 79 34196 265 301 64 401 19 96 535 60 737 806 38 918 35048 72 131 241 47 398 411 19 72 84 641 86 812 909 36013 63 116 38 261 320 491 554 635 78 89 7039 51 66 69 969 37015 16 24 40 41 43 71 81 172212 90 421 29 48 78 512 79 716 41 77 84 900 38 46.

38056 62 80 108 26 300 418 509 607 71 98 710 17 805 980 86 95 39058 106 10 90 341 87 433 58 564 674 922 61 40135 220 71 460 504 61 615 52 934 41044 48 50 67 70 252 59 84 332 445 55 9 6520 22 30 59 66 632 72 853 75 947 56 42016 238 408 22 54 69 523 60 94 627 78 734 35 43048 85 109 15 66 252 74 300 44 426 503 18 615 56 779 900 44061 275 463 89 502 636 65 869 77 904 45014 47 100 49 51 88 637 57 723 39 802 29 40 46284 95 532 820 49 97 981 47041 206 9 44 56 398 455 531 603 51 77 79 913 23 91 92 48035 42 240 45 53 402 610 65 893 49044 128 30 3018 71 341 551 61 630 712 936 50163 93 202 53 56 446 97 520 99 673 717 86 697 930 51125 28 44 60 67 68 217 531 608 62 68 832 58 52011 95 150 69 205 41 386 430 [illegible] 718 94 827 53041 266 90 550 57 79 612 792 96 834 918 54032 51 166 377 727 87 944 54421 526 46 53 79 655 81 760 830 951 56109 257 382 501 749 66 67 925 57058 69 72 158 74 253 80 85 95 304 18 47 55 481 558 701 28 43 47 82 806 908 58014 18 69 319 22 418 555 756 806 90 93 59177 216 47 64 414 34 95 99 528 40 57 97 609 815 59 68 906 38 60079 107 36 57 67 70 74 247 328 86 401 85 95 542 613 59 66 79 81 777 810 24 46 912 17 88 61013 105 31 67 272 365 91 499 515 46 696 707 12 42 53 65 830 61 38 936 74 91 92 62091 92 185 253 378 400 702 29 43 859 63074 114 213 51 52 450 650 98 774 75 85 832 70 99 942 64024 31 60 65 83 100 72 73 84 206 26 43 74 502 20 709 37 806 926 65015 172 247 419 673 706 69 75 837 939 62 66026 118 89 221 58 74 304 81 94 403 535 71 603 46 77 766 74 818 63 97 923 67070 72 132 46 251 312 400 61 522 618 63 76 759 89 846 913 68012 42 48 52 145 75 256 311 555 614 46 721 39 822 40 914 93 69008 30 91 135 298 485 531 92 626 53 788 818 62 82 915 70055 62 103 25 82 214 16 34 306 419 52 84 765 82 879 83 90 951 71002 119 213 30 52 78 378 568 71 910 78 82 722 71 217 93 442 573 634 41 60 704 56 57 885 901 4 73100 92 243 399 420 38 552 640 82 807 79 74202 69 488 521 620 86 95 716 75 99 877 906 42 75145 59 357 92 444 523 73 600 51 76 738.

76036 136 202 5 32 44 386 88 476 532 39 61 67 737 63 869 84 910 83 77011 23 29 143 95 204 51 58 571 622 43 739 77 83 906 51 78011 51 129 349 452 54 69 90 540 734 54 839 80 968 79065 107 62 65 324 461 69 566 779 827 89 936 80078 32 103 229 87 379 403 49 92 556 609 15 758 887 926 81042 50 79 130 204 82 358 521 46 86 89 655 60 72 819 37 60 908 26 68 80 82028 268 381 436 506 12 19 29 610 17 79 882 936 83015 53 102 260 66 68 354 59 87 421 512 35 991 84007 23 73 89 116 60 96 297 395 504 561 93 638 710 895 962 85018 23 30 115 69 308 12 21 498 518 19 651 65 62 705 14 942 86048 74 93 98 121 82 298 413 536 72 790 850 54 85 86 923 95 87030 92 456 511 58 88 650 58 784 873 953 88001 117 34 37 96 234 54 307 30 84 484 610 22 96 843 89 950 89016 167 371 383 84 525 42 614 94 772 90054 173 209 93 347 87 485 511 29 626 753 967 74 79 91052 157 89 246 54 368 79 99 439 533 686 751 832 905 81 92011 57 84 141 49 65 504 644 758 93044 51 250 70 79 301 72 79 87 479 547 663 727 36 996 94042 56 71 126 239 320 64 508 13 778 95 95026 71 191 332 43 426 65 518 74 89 620 800 96002 60 80 154 268 323 32 45 47 61 79 87 416 17 19 28 509 65 669 508 77 97008 198 301 406 536 58 736 67 816 927 61 98006 176 254 447 516 59 67 76 98 626 85 711 37 68 69 817 58 980 99008 13 25 93 186 87 263 358 70 420 40 43 560 619 735 899 974 77 95 100137 44 46 81 215 427 43 52 550 80 719 65 85 90 821 101052 66 89 606 213 47 64 319 33 430 76 81 522 51 74 89 634 715 26 37 96 823 921 93 102112 291 314 401 584 638 734 63 99 103005 32 73 108 12 19 68 236 374 460 500 9 63 80 612 80 738 804 33 49 54 69 917 29 71 72 76 104022 54 85 151 349 554 93 680 84265 921 82 105084 91 149 55 81 86 250 66 341 56 78 410 38 71 515 70 618 769 825 918 106002 89 158 76 344 52 504 26 34 626 42 71 766 888 54 922 107008 122 215 300 84 414 57 65 813 62 926 108026 54 70 168 229 40 49 83 89 335 692 719 98 809 12 65 109034 98 142 222 81 318 27 568 93 657 70 729 110056 106 9 14 90 323 78 432 52 705 22 817 82 926 111021 35 36 79 119 40 51 62 251 84 483 546 611 84 728 34 755 909 112107 98 210 12 314 51 590 680 91 713 890 956 113005 173 282 412 19 95 520 601 21 37 702 12 33 96 822 40 85.

114022 136 239 236 445 66 593 732 74 841 903 115048 78 153 96 281 310 89 96 515 749 82 868 90 116229 30 61 340 416 98 530 86 626 941 117081 83 242 400 561 600 14 702 840 72 118004 45 184 215 96 349 434 86 87 93 625 82 758 119114 26 386 413 85 547 604 88 96 797 887 120041 191 293 377 430 74 504 35 711 34 820 908 92 121039 119 211 306 453 58 540 98 601 16 17 702 55 64 829 53 122314 48 59 537 78 616 60 93 717 34 66 963 68 123024 49 83 239 51 64 379 421 24 25 541 68 81 721 65 79 928 58 124010 54 79 171 218 20 64 350 552 77 98 615 28 83 711 38 53 883 950 62 125084 176 82 285 77 311 457 557 611 723 31 44 838 969 74 126031 52 150 82 214 99 343 68 407 68 681 723 81 97 933 71 127025 131 32 67 209 355 83 462 808 20 97 947 128094 123 78 382 83 577 629 931 129027 34 110 29 80 218 410 12 14 52 640 64 711 807 09 932 64 130029 45 52 86 114 248 93 362 463 69 526 98 732 36 901 99 131005 82 130 44 92 210 358 93 465 517 81 98 661 892 132109 53 217 72 85 404 68 622 825 70 979 133042 180 338 45 91 410 17 58 594 805 33 903 134014 20 22 23 97 112 278 417 30 559 643 912 63 75 135089 94 109 53 56 75 207 22 348 79 488 592 609 57 777 805 9337 52 136000 105 314 443 52 59 650 73 708 19 37 829 34 137095 116 238 70 97 433 50 566 618 87 766 832 58 966 138103 214 570 728 841 973 139168 232 326 596 98 668 940 99 140000 25 31 40 62 194 232 43 369 402 18 87 605 29 94 631 36 847 953 56 74 141025 43 133 416 43 57 76 523 86 90 96 624 705 34 821 977 142044 122 68 253 40 304 22 489 535 617 49 741 88 869 919 83 143101 25 95 239 304 448 51 551 620 719 42 820 48 89 90 140042 115 56 74 243 57 322 83 415 96 541 76 83 672 774 874 75 97 145007 53 103 12 94 423 647 793 858 911 146014 215 374 449 75 502 60 638 74 86 87 706 61 819 81 83 147025 77 108 15 28 30 295 340 55 576 629 36 83 703 45 48 486 148068 112 32 88 211 68 445 67 82 509 634 57 71 732 882 921 53 149066 70 95 128 68 81 212 53 68 404 86 678 823 98 96 36.

150029 52 71 72 105 13 23 29 99 238 318 410 48 6489 609 49 75 796 819 28 151008 73 122 27 266 329 85 405 49 57 552 76 83 606 09 746 83 886 983 94 152102 20 27 89 379 463 515 38 638 704 05 59 153050 137 38 387 434 619 37 711 96 154011 43 73 330 32 48 435 677 73 708 909 155114 17 27 64 202 308 42 43 87 518 655 88 731 36 64 90 841 63 156120 34 63 353 440 500 68 629 68 70 216 19 21 44 820 76 908 23 45 157069 74 87 110 90 255 68 301 93 446 72 511 633 88 98 805 67 68 89 906 68 158024 327 627 950 159012 14 81 99 124 34 45 267 87 385 68 69 575 97 601 99 826 963 90.

בילינגער ווי איבעראל

אויפ'ן ווינטער-סעזאן פעלדי־בעטלעך פון אייגענער אויסאר־ביימונג, ניקעל-בעטען, פאטענט־מאטראצען, קאזעטקעס און טאפ־טשאנעס, קינדער-בעגקעלעך, איי־זערנע צוזאמ-בעטלעך, מאטראצען־ספארט-וועגעלעך צו פאבריקס-.

פרייזען אין א גרויסען אויסוואהל עמפפעהלט

KRAJOWA CENTRALA ŁóŻEK
66 Piotrkowska 66

פאדערט איבעראל די בעוואוסטע פעלד-בעטען מיט דער פירמע „CENTRA"

לשמוע אל הרנה ואל התפלה.
עס ווערט געדאווענט ראש השנה ויום כפור
אין „ווייסען זאל"
43 זאכאדניא 43
מיט דעם בעריהמטען חזן וועלכען ס'איז געלונגען צו אנגאזשירען צו די היינטיגע ימים נוראים
ה' אברהם טארנאווער
מיט א גרויס איינשטודירט כאר.
בעקוועמע פלעצער. היגיענישע איינריכטונג.
פערזעהט אייך מיט פלעצער!
פלעצער ווערען פערדינגען טעגליך פון זונטאג פון 10 פריה ביז 10 אווענד.
מיט אכטונג י. מ. וויינטרויב. 5756

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 21=245
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג און פון 5–9 אווענד. זונטאג פון 10–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע – לאטשניצע - פרייזען.

צאהן=ערצטע
J. Byteński i R. Byteńska
11-טען ליסטאפאד 5 (קאנסטאנטינער)
צוריקגעקעהרט.
נעהמען אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פלאמבירען און מאכען ציין.

א פריזיר=אנשטאלט פיעטריקאווער 60
אין הויף.
גאליב'ן הערשענדען קריזיס ווערען די פרייזען בעדייטענד רעדוצירט. ראזירען מיט קעלניש-וואסער 30 גר., שערען 50 גר., קאפ-וואשען 40 גר.; אין דאמען סאלאן שערען דאמען 70 גר., קאפ-וואשען 1 זל., מאניקיור 60 גר. אנדו־לאציע 1 זל. בוטע זיך איבערצייגען. 192-

Dr. med. W. Eychner
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4
(נעבן קינא „טשארי") טעל. 72=134
נעהמט אן פון 2½–4 און פון 7–8 אווענד

Dr. J. HERSZFINKIEL
זשעלאזנא 8a
טעל. 87=111
צוריקגעקעהרט. 6062

Dr. med. G. Gersztajn
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
TRAUGUTTA 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11–1 און פון 7–8 אווענד. 5249

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 40=159
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארם.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

דר. מעד. בערמאן
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקה. מענער-שוואכע בעהאנדלונג א. סעקסועלע בעראטונג. נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד. זונטאג פון 9–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע–לעטשניצע-פרייזען

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווילצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 00=191.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

אלע דארפען וויסען

אז די פירמע

פערדער זגערזשער 7

לוטאמירערסקא 2 און זגערזשער 20

איז די איינציגע קוועלע, וואו מען קריגט

אמביליגסטען צו קויפען

דאמען- און מענער-היטען

פון די נייעסטע פאסאנען און מאדערנסטע קאלירען, און גלייכצייטיג ווערט אנגענומען צו איבערפאסאנירען מענער- און דאמען-היטען פון גאר אלט אויף געגצליך ניי און אלעס צו בילינע פרייזען און רעעלע בעהאנדלונג.

געדענקט די אדרעסען!

Laboratorjum Analityczne

dla przemysłu

chemicznego, włókienniczego

i metalurgicznego

Dr. EUG. RITTA

Piotrkowska 126, tel. 223-88.

Trykociarz

może się zgłosić do p. Tenenbauma

Piotrkowska 38

tel. 179-60. 5877

Zagubiono kwit inkasowy № 6194 banku „Spółek Zarobkowych", filja w Łodzi na sumę zł. 345.– wyd. 14.9.32 r. na imie A. i J. Berger. Kwit ów zostaje unieważniony. 5905

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פריץ פאסטענס

שפולערס (רינס) קענען זיך מעלדען באזארנא 6, אין דער שטרימף-פאבריק. 5901

א קוואליפיצירטער הענטשקע-ארבייטער ווערט פון זאפארט געברויכט ביי שווארצבערג, יאקובא 13

א לערן-יונגעל אין א שלאסער-ווערקשטעל ווערט געזוכט, זאמענהאף 4, אין פראנט. 5910

קוואליפיצירטע געזעלען מענער-בעשטעלט קענען זיך מעלדען זאפארט ביי ניעדזשוויעדזש, נארוטאוויטשא 5. 5915

צו פיהרען א קויהלען-סקלאד איז נויטיג א מענש מיט קויציע פון 500 זל. אפערטען אונטער „250 זל. פערדינסט א חודש" אבצוגעבען צו פוקס, פיעטריקאווער 50. 5916

לאקאלען

צו פערמיטען ענצעלנע וואוינונגען, ווי אויך א געוועלב מיט א שטוב און קיך. צו ערפאהרען אויף אלעקסאנדריסקא (מרדכי גבאי'ס גאס) 9, א. צוקערמאן. 5900

מין זאפארט איבערצוגעבען א שיינע שטוב מיט א קיך ביליג, דירה-געלד. בזשעזשינער 7, גרינבאל. 5911

צו פערמיטען א גרויס צימער מיט 2 פענסטער אויף א געשעפט אויף פיעטריקאווער גאס נור געגען דירה-געלד. צו ערפאהרען ביי הערשקאוויטש, פיעטריקאווער 60. 5881

אנ'ארט צו שלאפען זוכט אנ'אנשטענדיגער יונגערמאן, ביי אנ'ארענטליכער פאמיליע. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „Sz". 5914

פערשידענעס

ענטשולדיגונג. דערמיט ענטשולדיג איך זיך פאר'ן האנטווערקער-פעראיין, שענקעוויטש 9, פאר ארבייטען בעת'ן שטרייק. ח. פינקעלשטיין.

כשר'ע געשמאקע און היימישע מיטאגען, ביליגער ווי איבעראל קענט איהר בעקומען נור ביי הערמאן לעווינסקי, פילסודסקיעגא 39, פראנט, 2-טער שטאק. 5840

די ביליגסטע קוועלע איז נור

ביי דער פירמע

געברידער

מילקער

פלאץ-וואלנאשטשי 5

טעל. 236-07

עקזיסטירט זייט יאהר 1880

עמפפעהלט אין א גרויסען אויסוואהל צו ביליגע פרייזען:

נאפט- און שפאס-אייוועון

וויזשימאשקעס אמעריקאנער און אינלענדישע וואננעס, קעסלען צו קאכען וועש, אייגענע אויסארבייטונג

קיכען- און אלומיניום-געשירען

טיש- און גרויסע וואגעז

פלאטין, שערען און פריזיער-מכשירים

מאשינקעס צו פלייש און צו מאהלען קאווע

פרימוסען, טערמאזען און שפריט-מאשינקעס

שלעסער און שלעסלעך

ליוב-זעגען און ווערקצייג פאר קינדער

אכטונג!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז מיר האבען ערעפענט ביי אונזער פירמע

אנ'אפטיילונג פון לעדער-גאלאנטעריע

און עמפפעהלען אין א גרויסען אויסוואהל: דאמען-ביימלען, פארטפעלען, פארטמאנעטקעס, דאמען- און הערן-ציגארען-טאשען, דאמען- און הערען-פאסקעס, מיליטער-פאסקעס, קופערס, וואליזען, וואליזקעס צו האנד-ארבייט, סייבערלעך צו פרישטיקען, פלעצאקעס ווי אויך צום שול-יאהר טעקעס און טארניסטערס צו צוגענגליכע פרייזען.

דאס בעזיכטיגען די סחורות פערפליכטעט נישט צו קויפען

ווערקשטעל

פון

שירמס

און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים,

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקנס צו האסורענט-פרייזען.

נעמט אן אלערליי רעפעראטורן פון שירמס און שטעקנס

אכטונג!

קראוואטען-סוחרים!

אין דער בעוואוסטער פראצ. פון ט. הערשקאוויטש ווערען אויסגעארבייט בינדעס, שלייפען, מושקעס, ראגאטען, און שערצלעך. איך מאך אויך איבער פון אלטע בינדעס אויף נייע צו זעהר ביליגע פרייזען.

ט. הערשקאוויטש

וואלבארסקא 31

אין הויף ליגקע אפיצינע 2-טען שטאק.

שייטלען

מיט פאריזער שריגדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעפיהרט אויך אנדולאציע ביי הערש, סקווערא 15.

חדר „תורה ודת"

עם גן-ילדים

פל. וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6

מאכט בעקאנט דאס נאך א גרינדליכען רעמאנט ווערט דאס חדר צום נייעם שול-יאהר פולשטענדיג רעארגאניזירט און פערפולקאמט אויף אלע געביטען פון למודי קודש און למודי חול.

איינשרייבונגען פון נייע תלמידים אויפ'ן קומענדיגען שול-יאהר 1932/33 אין אלע מחלקות ווי אויך אין גן-ילדים (פרעבעל-שול) קומען פאר יעדען טאג פון 9–1 בייטאג.

עלטערן! פערשרייבט אייערע קינדער אין חדר „תורה ודת", וואו סווערט געלייגט גרויס אכט אויף דער ערציהונג און דרך-ארץ'דיגע אויפפיהרונג און ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספעציאליסטען תורה ודרך ארץ און אלעס, וואס א יודיש קינד דארף צו וויסען!

קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיים-געפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.

צוליב'ן קריזיס — הנחה-פרייזען.

וויכטיג פאר לאדז און פראווינץ!

מצבות פון 30 זל. אן

ביז צו די טייערסטע גראניט-דענקמאלען

פיהר איך אויס ביליג און סאליד. אויף וואונש בעזוך איך די ג' קונדשאפט אויך אויף דער פראווינץ קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג פירמע „GRANIT,,

לאדז, פאמארסקא 39. 8138

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

ערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם פיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנת דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנגרינ און שטארבליך. ספעציעל נגמענע הייל באנדראזשען אויסגעצייכענט נאט דורך הרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר דאקטאר בראכירעווינר בעוויזען זיכער דעם שווערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייזונגען מיט הייל-גארסעטען און שפאראפען פאר פערקרומטע פוס און פלאטש-פוס. ספעציעלע איינלאגען אין די שיך קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעמטע קראנקע אדערן. עמפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אווענד

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק פאר דעם הייל-ארטאפעדישען גארטעל, וואס עס האט פערלעגט מיין 18-יעהריגער טאכטער הער ד"ר י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 מיין טאכטער איז געווען קראנק אויף פערקריטונג פון קרייץ-ביין.

פישעל ווילדמאן.

זשיראנדאלען

עלעקטרישע אין די מאדערנסטע פאסאנען לויט'ן אויסלענדישען סטיל אין א גרויסען אויסוואהל

עמפפעהלט

די לאמפען-פאבריק

B-CIA LAJB

Łódź, Zgierska 9, tel. 164-95

מיר עמפפעהלען א גרויסען אויסוואהל פון זעמטליכע ראדיא-אפאראטען פון דער בערימטער וועלט-מארקע

Mende-Radjo

DRESDEN

ווי אויך זעמטליכע ראדיא-טיילען

ל' עטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

17 זגיערזשער 17,

טעלעפאן 116-33

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען.

ד"ר גאלדשטיין-פאלאס, ד"ר יוסטמאן, ד"ר מ. קאנטאר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראקאווסקי, ד"ר ראזענצווייג, ד"ר רוזשאנער, ד"ר ווייגבערג, ד"ר סטופעל, צאהן-ארצט גראדזיענטשיק-קאראשיאווא

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

רענטגען-בעשטראלונגען, קווארץ, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, און ערצטליכע אנאליזען.

Dr. med. **Ignacy Grynberg**

ספעציאל-ארצט פאר הערץ

און אינערליכע קראנקהייטען

Cegielniana 17, tel. 174-15

נעהמט אן פון 6 ביז 7 אווענד.

שול-ביכער, ספרים, טלית'ים,

שרייב-מאטעריאל, מחזורים, סליחות

25 פראצ. ביליגער!

ווסכאדניא 34 (פראנט-געשעפט)

ווי אויך אמגאנג דורכ'ן טויער.

צו בעקומען אלע אהט ספרים און לעהר-ביכער, ספעציעלער אויסוואהל פון מחזורים, אויך די וועלט-בערימטע וויל נער רב פניני מהזורים, אויך מיט פוילישע איבערזעצונג ש"ס, חומשים, משניות, מדרשים, סדורים, טלתים, גארטלען, קאפלען, ציצית, מזוזות, שעהנע תפילין. צום נייעם שול-סעזאן פערקויף פון אלערליי שול-ביכער אויך שרייב-מאטעריאל אזוי אז דאס שול-יונגעל קאן זיך אלעס איינקויפען אויף איין ארט און צו רעעלע פרייזען. פאר שול-קינדער — גרויסע הנחות

געדענקט דעם אדרעס:

ווסכאדניא 34 פראנט-געשעפט אדער דורכן טויער

צאהן-ארצט

St. Gelberg

זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 10–1 מיטאג און פון 4–7 אווענד

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 " " " " —60 " " 4 "

זאכ'ן טעקסט—12 " " " " —18 " " 8 "

אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 8 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman